

Na znanje vsem c. gg. naročnikom in dopisovalcem.

Vsi dopisi, denarne pošiljatve itd. naj se v prihodnje pošiljajo na 683 Loomis St. Chicago, Ill. ker smo se preselili v novo stanovanje.

Z bratskim pozdravom
Ured. in Uprav. "GL. SV."

Na znanje vsem so-mišljenikom, naročnikom in čitateljem.

Z današnjo izdajo smo povečali naš list. Storili smo, kar je bilo v naši skromni moči, zajedno pa upamo, da smo s tem ustregli vsem, ki se strinjajo s pisavo lista.

"Glas Svobode" ima jako obširno nalogo. Kar smo do sedaj obelodanili v listu, je bilo le v političnem oziru za interese delavstva. Nismo se mogli baviti temeljito tudi z gospodarskimi vprašanji in s priloženjem leposlovnih spisov.

"Glas Svobode" je edino glasilo slov. delavcev v veliki ameriški republiki, torej jumevno, da se bomo v prihodnje bavili z vsemi vprašanji, ki posejajo globoko v delavske razmere, ker nam bode to dopuščal prostor.

Ali mi ne smemo ostati pri tem da smo povečali list, da smo pričeli izdajati ga na 8 straneh. Naša naloga mora biti, da preko je mogoče prirčne list izhajati v vsaj v isti obliki (na osem straneh) dvakrat v tednu.

Držali se bomo tudi še v prihodnje našega gesla: "Kdor ne zna svobodno misliti, ne more se boriti za svobodo".

Naravno je, da upamo, da bode tudi v prihodnje stali svojemu glasilu zvesto ob strani, ki vsemiljeno bica sedanje neznozne razmere, v katerih se smatra delavca za navadno žival, ki ni za drugo na svetu po kapitalističnih nazorih, kakor da vstvarja bogatin postopacem udobno življenje.

Izhajali bomo v večji obliki, torej energičnejši, in upati smemo, da izidemo kmalu dvakrat v tednu, ako store vsi slavenski ameriški delavci svojo dolžnost.

Naročnina ostane ista.
V decembru 1904
"GLAS SVOBODE"
683 Loomis St. Chicago, Ill.

VABILO.

Vsi Slovenci in Hrvatje v Milwaukee, Wis. in okolici se vabijo najljubneje na ustanovni shod podpornega društva "Sloga", podružnice "S. N. P. J."

Zborovanje se vrši pri bratu Karolu Hofbauerju 163 Reed Str. v nedeljo dne 25. t. m. ob 2 uri popoldne.

"V slogi je moč!"

Odbor.

Razgled po svetu.

Iz rusko-japonskega bojišča.

General Nogi poroča, da so Japonci po hudem boju zasedli trdnjavo na vzhodni Kekvan gori. Japonci so z dinamitom raztreli okope, potem so pa z golimi bajoneti naskočili trdnjavo.

Japonci, katere je pred kratkim general Rennenkampf potisnil do reke Faisse, zopet napredujejo v severozapadni smeri. 5000 mož z osmimi topovi je zasedlo Siančan, 10.000 mož z osmimi topovi pa Saimaco.

Japonski transportni parnik "Manshu" in japonski parnik "Rohila" za prevoz ranjencev sta trčila v bližini Simonesekija drug ob drugu. Parnik za prevoz ranjencev je bil tako močno poškodovan, da je moral zavoziti v plitki vodo.

Kitajski roparji niso le oboroženi z japonskimi puškami, temveč tudi s takimi puškami, ki so izdelane v ruskih puškarnah za vojaštvo, ki so pa bile radi malenkostnih napak zavržene. Iz tega sledi, da so častniki sami prodali puške roparjem.

Švica.

Poročevalec "Daily Express" v Curihu je poročal svojemu listu, da je Sasonev, morilec Plehveja ubežal in da živi v Curihu. Oba moža, koje je sodišče v Petrogradu obsodilo pri zaprtih durih, sta nedolžna, sta le žrtvi ruske policije.

Italija.

Klerikalci v Italiji so spremenili svojo taktiko. Ze pri zadnjih volitvah je papež preklical prepoved, ki prepoveduje katolikom vdeležiti se volilne borbe.

"Civiltà Cattolica" in drugi klerikalni listi že sedaj zahtevajo odprto, naj se ustanovi močna katoliška stranka. "Patria" pa pripoveduje v daljšem članku, da hočejo klerikalci pridobiti to v Italiji, kar so izgubili na Francozkem.

V dvornih in vladnih krogih se tega zelo vesele! Pa zakaj bi se ne? Kutarji so se izkazali še povsod kot najboljša straža kronanih postopacem!

Portugal.

Velikanski vihar je provzročil mnogo škode na imetku, poleg je pa izgubilo še mnogo ljudi svoje življenje. 18 ribičev je utonilo blizu Figniere, 600 ljudi je pa izgubilo svoj imetek. Ribiški čoln, na katerem je bilo 14 ribičev, se je potopil ob izlivu reke Mondego. V bazinu Leixoes se je prevrnilo 5 čolnov in pet ljudi je izgubilo svoje življenje.

Mehika.

Seri-Indijanci, ki prebivajo na otoku Tiburon ob obrežju Sonore, so izkopal bojno sekuro. Mehikanski ribiči, ki so dospeli v Guayamas, pripovedujejo, da so Indijanci vjeli več ribičev ter jih odgnali s sabo v gorovje.

Poroča se, da so vjeli tudi dva Amerikanca, Fergusona in Drakeja ter ju odvedli s sabo. Seri-Indijanci so ljudožrci. Guverner Sonore, Rafael Izabel je nabral precejšno četo dobro oboroženih Mehikancev ter zasleduje Indijance, da bi rešil jetnike. Ako so se dvignili vsi Indijanci, bode težko dosegel svoj namen.

Rusija.

Iz vseh večjih mest prihajajo poročila, da ruski narod zahteva ustavo. Povsod se vrše velike demonstracije, narod pa prepeva maršleže.

V Odesi je policija obkolila hišo, v kateri se je pod vodstvom 19letne dijakinje zabarikadiralo 18 revolucionarcev. Boj je trajal 48 ur. Ko

je policija naskočila hišo, je 19letna dijakinja ustrelila policijskega častnika, a v istem hipu so njo zadele kroglice iz policijskih pušk.

7 revolucionarcev je vbitih, 11 pa opasno ranjenih. Policaja sta dva vbita, 9 pa ranjenih.

Od vseh strani dobiva ministerski predsednik Svjatopluk Mirski prošnje in pisma, naj se ruskemu narodu podeli ustava, v kateri je zajamčena svoboda tiska, govora in združenja. — "Zora puca, če bit dana!"

Turčija.

Pri Sarakinevu v Macedoniji je prišlo do krvavega boja mej Bolgari in Grki. 24 Grkov je ubitih. Grki so dne 20. nov. napadli žetitvanjsko družbo ter pomorili 13 Bolgarov.

V okrajn Ueskeh pa Albanci more Bulgare.

Vse to dokazuje, da je ubijanje ljudi v Turčiji v najlepšem cvetju, da je turški sultan nezmožen napraviti red in mir.

Nemčija.

Srečna Nemčija! V pruskem uradnem listu za okraj Lueneberg je čitati tiralnico, s katero se radi prosjačenja zasleduje 72 let staro ženico. V tej tiralnici se prosi policijske organe, da takoj primejo 72 let staro ženico ter jo vtaknejo pod ključ. Ako se to zvrši, bodo vbovo ženico za nekaj tednov zaprli, potem pa oddali v prisilno delavnico. Tako izgleda socialna politika v nemški državi. Komentara pač tukaj ni potreba!

Nemški vojaki se vprav roparsko obnašajo v jugozapadni Afriki. General Trotha poroča, da so ubili 50—60 Hotentotov, da je polkovnik Deimling vplnil 3000 glav živine. Istotako kakor srednjeveški roparski vitezi! Potem se pa še ti beli kulturonošci čudijo, da se črnici branijo evropske roparske kulture.

Angleško.

Na Irskem vlada huda lakota. Vsled tega so se zbrali pod vodstvom John Redmonda vsi irski poslanci v Londonu, da se posvetujejo o sredstvih, s katerimi bi se dalo vsaj nekoliko olajšati grozno bedo. V resoluciji, ki je bila sprejeta na tem zborovanju se oestro biča brezbriznost angleške vlade, ki je provzročila velikansko bedo na Irskem. — Ljudje v raznih deželah in mestih lakote umirajo dasi so skladišča polna živeža, sploh raznih jestvin. Ali ni to narobe svet?

Maroko.

Znani Raizuli, ki je svoje dni odpejal Amerikanca Perdicarisa v jetništvo, je v bližini Tangera zopet napadel neko karavano. Ko je uvidel, da niso mej njimi ljudje, katere išče, je zopet vse izpustil. Radi tega predznega roparskega napada je velikansko vpitje po vseh časnikih. Ne vemo čemu? Saj vendar vsaki dan mnogo kronanih in nekronanih roparjev okrade delavno ljudstvo za njih zaslužek. Za te vrste roparjev se pa nihče ne zmeni!

Peru.

Senat je sklenil v tajni seji, da najame posojilo v Zdr. drž. za povečanje brodovja in nakup morilnega orožja.

Povečanje brodovja je postala nekaka bolezen vseh držav, ki zatrjujejo, da so prijatelje svetovnega miru. Troške za ta oboroženi mir pa plačuje delavno ljudstvo s svojimi žulji in sragami. To govori jasno! — Torej proč z militarizmom!

Kitajsko.

Upor v deželi Kuangsi se je že razširil v bližnjo provinco Kuangtung. Vstaši so se že nekaterikrat vdarili z vladnimi četami. Vladne čete so bile vselej poražene, ker so

vstaši oboroženi z novodobnim morilnim orodjem.

Neki mandarin je dal obglaviti 8 vstašev. Takoj so ga napadli vstaši ter ga v njegovem stanovanju tako pretepli, da bode težko okrevat.

Poveljnik vojaške posadke v Shanghai je hotel oestro kaznovati roparje, ker so pred nekaj tedni napadli iz zasede topničarke, katere je on poslal, da ukrote roparje.

Roparji so o nameravani ekspediciji dobili še pravočasno vest. Napadli so v noči stanovanje poveljnika garnizije ter vplnili mnogo dragocenosti.

Ameriške vesti.

Iz dežele lopovov.

Peabodyevo famozno višje sodišče je poslalo že nekaj demokratičnih volilnih uradnikov v Denveru v ječo, ker so baje sleparili pri volitvah. Obsojeni so bili v tri do devetmesečni zapor, poleg pa še lepe globe v znesku \$500. Morda se Peabodyu, preganjalcu poštenih delavcev z raznimi zvijačami posreči obdržati se v sedlu. Toliko bolje! Bodo vsaj slepci spoznali, kaj se da v veliki ameriški republiki zvršiti pod krinko zakona.

Premeteni Gompers?

Dični predsednik Gompers je letos sklical zborovanje celo v San Francisco, da bi se otrešel socialistov. Komaj je otvoril zborovanje, že so se prikazali "zli duhovi" — socialisti. To je vendar ponizanje za Gompersa, da se ne more ubraniti socialistov, saj je vendar obljubil gospodom kapitalistom, da bode iz delavskega gibanja iztrebil vse socialiste.

Socialna politika v Zdr. drž.

Vsako leto daruje 10 tisoč železniških delavcev v republiki "vrljih" in "svobodnih" mož svoje življenje molohu kapitalizmu. Dandanes ni treba človeku več oditi na vojno, ako hoče umreti za "ljubljeno domovino". Železniški promet je za splošnost koristnejši nego vojna. Ali zahteva pa isto toliko žrtev kakor vojna. Z zlatom obstitih uniform tudi ne manjka pri tem poslu. Seve o penzijah za ponosrečence, udove in sirote pa noče nihče kaj slišati. — "Naj gredo prosjačiti ako so lačni," je deviza naših socialnih politikov.

Sleparka v baržunu in svilli.

O sleparki Chadwik, ki je milijone prisleparila, piše naše korumpirano kapitalistično časopisje, da je obžalovati, ker vbovi ženi ječa vničuje živce. Kako povsem drugače pišejo ti kapitalistični hlapeci, če kaka vbova mati vkrade pet dol., da kupi kruha svojim lačnim otrokom. Takrat kar mrgoli najgrših psok in kriči se po strogi kazni za nesramno tatico.

Ta hlapečevska ponižnost napram sleparkam, taticam — milijonarkam, kaže našo veliko ameriško republiko v pravi luči, kjer se vse priklanja vsegamočnemu tolarju, in magari, če je bil isti ukraden, ali pa sleparksim potom pridobljen.

Bela vrana.

Sodnik Jenks, nastavljen na višjem sodišču v New Yorku je razsodil, da se stavkujočim delavcem, ki so na straži, ne more z izjemno naredbo prepovedati, svoje tovariše odgovarjati od dela.

Suženstvo še obstoji.

V Filadelfiji je Wm. Robinson, mlad zamorec na policijskem sodišču izjavil, da mu je kapitan Thornton jadranske "J. B. Smith" obljubil \$18 mesečne plače in hrano, a po desettedenskem delu mu le izplačal \$6.55. Kuhar je napravil samomor,

ker ga je kapitan opeharil za vso plačo. — Najbrže se temu lopovu ne bode skrivil niti las na glavi, dasi je poštena delavca okradel za njih zaslužek.

Žrtev današnje kapitalistične človeške družbe.

18 let stara Margareto Robinson, ki je pred štirimi dnevi postala mati, so našli v borni koči blizu Fairmonta W. Va v nezavednosti. Otrok ob njeni strani je pa zmrazil. V pondeljek po noči je mati povila dete, oče je odšel pa v gozd po drva, in se do sedaj še ni vrnil. Mali kosček kruha in zmrazilenega mesa so našli ležati pod posteljo. Mlada mati bode težko okrevala.

Mogočni Leiter.

Josip Leiter, lastnik garjevskega mesta Zeigler in njegov advokat Platt sta zahtevala, da naj guverner Yates za Zeigler in okolico proglasi vojno stanje. Plutokrat Leiter bi najrajše udušil stavko po znamenitem uzoru Peabodya, guvernerja v Coloradi. Ali mož se bode najbrže uredal? Zeigler je v Illinois, torej ni v Coloradi.

V bratskem objemu.

Predsednikom famozne zaveze "Civic" Federation", ki oznanja mir delavcem in izkoriščevalcem, je izvoljen Avgust Belmont.

Belmont je po svojem poklicu milijonar in posestnik konj za dirke.

Avgust Belmont predsednik, Samuel Gompers, glava delavske organizacije "Federation of Labor" pa podpredsednik. To je pogled za bogove! Vsi tvorničarji, vsi izkoriščevalci so lahko s tem zadovoljni.

Pri slavni pojedini, ki je sledila tej komediji, je Oskar Straus sladkoginjen objel John Mitchella, nadškof Ireland jima je podelil blagoslov, Samuel Gompers je pa bil tako ginjen, da je jokal.

Vsi so bili skupaj, ki delavcu vedno pojejo, naj si pusti mirno vleči kožo raz glav, le g. Elliot, profesor na Harvard vseučilišču je izostal, ki je svoje dni trdil, da je garjavec ameriški narodni junak.

Črne listine.

V Wilkesbarru, Pa., so delodajalci ustanovili zvezo, koje namen je bil uničiti delavske strokovne organizacije. Iz te zveze je pa te dni izstopila tvrdka "Robleins Lumber Co." ter pričela delati z organiziranimi delavci. Vsled tega so jo vsi delodajalci javno napadli. Tvrdka je na to izjavila, da je radi tega iztopila iz delodajalske zaveze, ker je hotela delodajalska zaveza z sistematičnim bojkotom popolnoma uničiti voditelje organiziranih delavcev, kakor tudi druge neljube delavce. Ako je kak delodajalec odpustil delavca, tedaj mu ni smel dati nihče drugi dela. To je pa hujše kakor suženstvo, ker se hoče z gladom prisiliti delavce, da bi bili poslušni in pokorni. Radi tega je tvrdka iztopila iz zaveze. — Ta slučaj kaže v kakšne namene se družijo delodajalci.

Neumnost nese.

Dowie, znani prorok Elija II. je ravnokar izjavil, da ima že 30 milijonov tolarjev. A to mu je še premalo.

Sveti mož in prvi apostel krščansko katoliške vere trdi, da bode sedaj ustanovil na jugu veliko tvornico, ker mrzav odvraca ljudi od dela, da bode kmalu postal lastnik pristanišč, parnikov in železnic.

Ne vemo, kaj bi tu bolj občudovali predrznost in nesramnost Dowieja, ali pa neumnost ljudi??

Slovensko — angleški — rečnik izide v par dneh. Cena 60c. Denarne pošiljatve po money-orderju na V. J. Kubelka, Box 744 New York, N. Y.

Razmotrivanje proletarca.

Krvnik je bil zelo važna oseba v srednjem veku, sploh važna oseba tedanje človeške družbe. Sploh si nijeden človek, ki je ljubil tedanji "red", ni domišljjal, da bi zamogel svet obstati brez krvnika. Vzlic temu je pa vsakdo mrzil krvnika, glavni steber tedanje človeške družbe. Njegova obrt je pri vsacemu človeku obujala le gnjev. Vse ga je črtilo, ker so smatrali človeka, ki je izvrševal kazen, katero so izrekala sodišča nad zločinci, za najbolj slaboglasnega človeka.

Kdo je pa dandanes glavna opora človeški družbi? Kdo nadomestuje krvnika najboljšega zaščitnika nekdanje človeške družbe? — Policija!

Da, policija dvajsetega stoletja je najboljša zaščitnica buržoazije.

Policija je ljubljenec izkoriščevalcev, duhovnikov vseh ver, najvernejša straža današnjega družabnega reda.

Redarji se nabirajo mej proletarci, rojeni so bili večinoma sami v revščini, kljub temu so pa golo orodje v rokah izkoriščevalcev proti delavcem.

Izkoriščevalci izmoghavajo ljudstvo do kosti, oni delajo v postavodajnih zastopih zakone proti ljudstvu. Gorje, ako se ljudstvo na shodih, ali potom demonstracij upira odredbam buržoazije! Takoj je redarstvo pri rokah, ki z brutalno silo razžene mirno manifestujoče ljudstvo.

Vsako povelje, naj bude še tako nizko, redar ga izvrši.

Delavci v tvornicah delajo za pičle plače. Izkoriščevanje od dne do dne narašča. Izmoghani novodobni sužnji v začetku prosijo, potem godrnjajo, slednjič pa groze. In zopet je redarstvo na lici mesta, ki z revolverji, sabljami, puškami ali cepci poseže v mes, da razžene neoboroženo delavsko množico.

Gospodujoči sloji prepovedujejo ljudstvu, da sme tako pisati in govoriti kakor misli.

In zopet se pokaže tajno redarstvo mej ljudstvom, ki v prvo samo hujška, potem pa voditelje ljudstva čestokrat obdolži neresničnih dejanj.

Povsod vidimo redarje! Tu jih srečamo kot orožnike, drugod kot policaje, a zopet drugod kot detektive.

Nekdaj se je človek bal hudiča. Ali dandanes, dasi se hudiča ne boji vendar se ne upa čestokrat povedati svojih misli, ker ne vé, če stoji poleg njega kak tajni policaj, ki komaj pričakuje, da bi si s podlim ovadustvom, zboljšal svoj položaj.

Tako je dandanes večinoma redarstvo širom sveta.

Ali tudi tukaj bude treba začeti socializmom s propagando.

Ti redarji so večinoma neuki ljudje, ki nimajo o gospodarskih razmerah niti pojma. Oni nevedo, da ljudstvo zahteva preosnove v splošno korist, da je največja neumnost, ako redarji opravljajo hlapčevska dela peščici kapitalistov.

Povedati je treba redarjem, da dokler branijo človeško družbo pred hudodelci, so splošnosti v korist. Kakor hitro se pa postavijo v službi buržoazije ljudskim željam in težnjam nasproti, da so pa le splešnosti v škodo.

Tu je treba pričeti istotako s propagando, kakor mej vojaštvom, ako hočemo, da redarji ne bodo sekali in streljali na ljudstvo, kedar bude zahtevalo svojih pravic.

Samo zabavljanje na redarstvo pa pomaga proketo malo ali pa nič.

J. Logačan.

Sveti večer.

Težko je pisati originalen podlistek pod takim naslovom. Naj se človek še tako uglobi v misterij in čar one svete noči, naj si prikuje za pol urice najzvestejšo prijateljico, bujno Domišljijo, ob svojo stran, slednjič pride vendar le do neovrgljivega dejstva, da so vzeli originalnost Amerikanci v zakup.

Leta in leta prebiramo ob tej pri- liki slike, sličice, črtice, novele in

novlete po dnevnikih, tednikih, mesečnikih, in vsi ti podlistki trgajo neprodni pajčolan raz rajsko podobo svete noči. Strune so napete, glasovi ubrani in v najlepših akordih se poje po predalih božične številke pesen: "In mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!" Toda, vpraša se, kdo je dobre volje? Liberalci, klerikalci, demokratje, ali anarchisti? Nehote se vsiljuje človeku misel, da so provzročili ves prepri in vse razpore angeljci v betlehemskem hlevu, ker niso natančneje definirali dobre volje, ker niso do- ločneje označili onih ljudi na zemlji, ki delajo in delujejo tako, da jim pritiče po vsej pravici prista- vek: dobre volje.

Časopise v roke, prebirajmo razne podlistke raznih listov! V kleri- kalnem listu beremo sledečo črtico: "Temna, zimska noč. Snežinke padajo, bela odeja objemlje spečo zemljo, katera sniva o pomladan- skem solncu, o novem življenju.

Po ulicah je vse živo. Posamez- niki in cele gruče korakajo dobro zaviti v težke kožuhe in volnene rute proti cerkvi. Zvonovi se glasé daleč tja po širni dolini, tu vzbude staro mamico iz prvega snu, tam izpode osemdesetletnega deda iz za- pečka, pri "Županovih" razkrope mlado, z nedolžno igrico zabavajo- čo se družbo — in vsi hite k pol- nočnici.

Kako je razsvetljena cerkev. Sto in sto sveč brli na glavnem oltarju. Ob strani so pa jaslice. Na pol podrti hlev sredi mahu, po katerem se vije bela steza. Pastirji se pri- bližujejo s strahom v obrazu podrti- ti. Angelj jim je naznanil rojstvo Odršenika sveta in zdaj hite gledat novega kralja. V malih jaslih leži Novorojenček, kraj njega pa Marija bledega, a srečnega in zado- voljnega obličja. Od desne prihaja- jajo trije kralji poklonit se novemu kralju z raznimi darovi. Nad hlevom se pa svetli zvezda, pojo an- geljčki.

Ali ni to krasna predpoda zma- ge katoliške ideje in organizacije? Pastirji, priprosto ljudstvo in kralji se ji bodo klanjali, nosili miro, ka- dilo in čisto zlato k nasledniku kra- lja vseh kraljev v Rim, in vsi na- rodi bodo združeni pod streho rim- sko-katoliške cerkve. Do tedaj pa ni več daleč! Sicer je treba še mnogo truda, mnogo napora in po- žrtvovalnosti od slehernika. Koliko nesrečnih zamorcev in kitajcev še čaka na pouk naših čast. misijonar-jev, koliko odpadnikov je treba iz- preobrniti, toda ne vstrašimo se dela, saj Bog nam blagoslovi zapri- četo delo in kmalu, kmalu pride čas, ko bude gospodoval nad nami glav- var sv. cerkve, namestnik Kristo- sov na zemlji.

Orglje so zaigrale, in mila pesen: "Tiha noč, sveta noč" je plavala po cerkvenih prostorih in se naselila v pobožna srca klečečih vaščanov."

V liberalnem časopisu beremo sle- deča mesta:

"Pastirčki so pasli svoje čredice. Bila je noč in razgovarjali so se o tem in onem. Zavesitilo se je daleč naokrog in angelj je stopil pred nje in zatrepeta so jim srea. "Pojdite in častite!" Vstali so, hi- teli in dobili so na trdem ležišču Oznanjevalca novih resnic in do- tedaj še nepoznate ljubezni in da- rovali so Mu srce . . .

Po poti so stopali velblodi. Vi- soko so dvigali glave, saj so nosili kralje na svojem hrbtu. Tiho so se razgovarjali, kakor da bi čutili velevažni pomen te noči za razvoj človeštva. Zvezda, svetla zvezda se je prikazala na nebu, vtilhnili so kraljevi potniki in stopali mirno in tiho po poti, katero je razsvetlje- vala nova svitla zvezda. Nad bor- nim hlevom se je vstavila in njena luč je razsvetljevala temno noč. In na trdem ležišču so dobili Rešite- lja človeštva in poganske teme. Poklonili so mu najrazličnejše da- rove . . .

Srednjeveška tema je vladala nad človeštvom. Priprosto ljudstvo je nosilo težka bremena v samostane z istim veseljem kakor polena na gromade, na katerih je sežigala ta- kratna inkvizicijska duhovščina ča- rovnice, krvosese in volkodlake. In žulji kmetskega stanu in sežgana trupla toliko nedolžnih žrtev so vpila po rešitvi in po maščeva-

nju . . .

In prikazal se je angelj in ozna- nil je pastirjem t. j. priprostem ljudstvu prihod nove dobe, in pri- prosto ljudstvo je hitelo tja, vsi so hiteli tja, kjer se je vtelesila nova ideja. Vsi so sledili angeljskim glasovom, vsi so sledili vetlim žar- kom nove zvezde, ki je dovedla vse sloje človeštva do jasel svobode in napredka. In glasovi angeljski so postajali glasnejši, in zvezda se je večala in večala in iz nje je postalo solnce, čegar zlati žarki so prepo- dili temno tudi iz najskrivnejšega kotička srednjeveškega nazadnja- štva.

Ubrani glasovi so zapeli velič- astno pesen: "Tiha noč, sveta noč", v kateri se je rodilo koprne- nje po svobodi in po napredku.

Kaj pa demokratični listi? Evo! "Zimski večer. V mrzli, siro- mašno opravljeni sobi podpira ob rob postelje svojo težko glavo de- lavec. Njegova žena leži upalih lic, bolna, tik nje pa plače novorojeno, lačno in žejno dete in njegov otročji glas se neharmonično ujema s proš- njami treh njegovih bratov: "Tata, tata, kruha!"

In sveča je brlela na polomnjeni mizi, in polutema je vladala po so- bi, in v tej polutemi je kraljevala beda in bolezen in lakota. "Tata, tata, mene je strah!"

Toda oče je gluha za prošnje la- čne in boječ se dete, nemo naslanja svojo glavo ob rob postelje, mraz ga spreletuje in zamisli s v pre- teklost, in misli na prihodnost.

Delal je v tovarni od dvajstega leta, prej je pa spremljal dan za dnevom mater, ko je nosila očetu kosilo v isto tovarno, v kateri je delal on sam do — včeraj. Celo jutro se je veselil na oni trenutek, ko ga oče, sedeč na trdem kamenju, vzdigne na svoje koleno, ko vpre svoje oči v njegov otroško-zado- voljni obraz.

In postal je sam delavec. V mla- deniški dobi se je zagledal v dvoje plavih očij, in tudi plave oči so se zagledale v njega. Poročila sta se, prišli so otroci — "Tata, tata, kru- ha, tata, luč ugaša!" — in zaslužek je bil vedno isti. Delal je tudi po noči, da bi olajšal gospodinjske skr- bi svoji ljubljeni ženi, zaman, hira- ti je jel, delo ga je kaj utrudilo in včeraj, toda proč črne misli, misli, skrbi so pa le prišle, saj jih je po- klical jok nedolžnih otročičev in stokanje bolne žene vedno in vedno nazaj.

"Pojdi, prosí ga, naj te vzame v službo, prosí ga za drobtinice, ki padejo danes raz njegovo mizo, in on se te usmilí, gotovo se te usmilí, saj je mož in oče, kakor si ti. Pri- nesí nedolžnim in lačnim črvikom kruha, mogoče dobiš še belega, Bog se te usmilí, saj danes je sveta noč!"

Sveča je ugasnila, sten je tlel še nekaj časa rdeče, vitka kača dimu se je vzdigovala v temo, neprijeten duh se je razprostiral po sobi, in otroci so se stisnili k potelji, niti prositi si niso upali . . .

A on je šel in ubogal svojo ženo. Njegove težke stopinje so odmevale po temnem koridorju, po temnih stopnicah. V vsakem oknu je videl po ulicah lučice, zdelo se mu je, da sliši smeh in radost obdarovanih otrok, stoječih pod veliko smreko. Po ulici je pa korakal le sam.

Tam zunaj mesta, daleč proč od nezdravega zraku svoje tovarne, je imel svojo vilo.

Delavec je obstal pri vratih. Sneg je naletaval, po ulici je bilo blato, in v tem blatu se je zrcalila svetil- ka. Dolgo časa je premišljeval, ni čutil mrazu, kateri se je vtilhotapljal skozi njegovo raztrgano sukno. "Tata, malo kruha!" Ta glas mu je zvenel po ušesih, pred očmi mu je plaval blede obraz njegove bolne žene, in obrisal si je blatne noge, odprl duri in vstopil v elegantno vežo.

"Ze zopet eden, tega prosjačenja ni danes konec. Da bi dali vsaj danes mir gospodu, ki se zabava v domačem krogu in obhaja sveti večer s svojo družino. Pustite ga v miru!"

Oči so se mu zasvetile, in tiho je odšel skozi vrata. Pri krasno raz- svitljenem oknu je obstal in gledal je v sobo. Videl je gospoda, kate- rega ni smel danes motiti, ker ob-

haja sveti večer s svojo družino. Na mizi je pa stala steklenica pri steklenici, in pečenko je duhal sko- zi zaprta okna. Bila je res vesela družba.

Gospodična, dončača hči, je se- dela pri klavirju in "Tiha noč" je donela na uho v mrazu in snegu stoječemu delavcu. Slišal je aplavz. Druga pesen, vesel, strasten Strau- sov valček, in sivi starček, po imenu Obup, se je približal delavcu, šep- nil mu na uho: "Tata, kruha, lačni smo," in on je zagrabil kamen, vrgel v okno, šipe so zažvenketale, in ni se več spominjal ničesar.

Žena je pa čakala doma, otroci so zaspali vkljub svoji lakoti, in blede žena se je pridružila bedi in bolezní, in odložila je koso na mizo.

Tudi anarchisti imajo svoje liste in podlistke.

"Danes je baje sveti večer. Da- nes pred stoletji se je rodil On, ki je poznej pridigoval "Vsi smo je- dnaki!" Da res, vsi smo jednaki, to je geslo, to je naš program, za- ko je geslo, se hočemo boriti do skraj- nosti. Glavne ovire smatramo pa v ljudski neumnosti in tiranstvu, vsled katerega se nemorejo razvija- ti naši cilji, naša načela in naši ideali mej ljudstvom.

Mi umiramo za svoje ideale, ne strašimo se ječe, vislic, da le do- sežemo svoj cilj.

Naj se naši nasprotniki poslužu- jejo še tako ostrih sredstev proti nam, mi korakamo po naši začrtani poti naprej, dokler se ne uresničijo naši ideali, dokler ne bude ljudstvo širom sveta rešeno suženstva in tiranstva.

In za nas nastopi takrat sveti večer, ko se zdobi tiranstvo v prazen nič, ko zasije svobode krasni žar vsem narodom na svetu, ko bodo ljudje živeli v svobodni človeški družbi, v medsebojni bratski ljubez- ni, ko ne bude na svetu hlapcev, ne gospodarjev.

Težko je spisati originalen podli- stek pod takim naslovom. Lahko je napraviti iz drugih podlistkov nov podlistek, kar se mi je, upam, posrečilo. Ne vem, ali naj se za- hvalim Domišljiji ali komu druge- mu za požrtvovalno sodelovanje. Da se pa ne zamerm nikomur, hvala, iskrena hvala vsem pripo- močnikom!

Zima.

(Zofka Kvedrova).

Zunaj je bila zima, da je škripalo. V sobi pa je bilo gorko, velika peč je puhtela gorkote in ugodnosti.

Stara mati in stari oče in teta so sedeli krog peči.

Teta je bila gosposka. Bila je prej v mestu. Nič ni delala, samo računala je vsak dan. Stara mati in stari oče sta se mučila vse življe- nje zunaj na polju, imela sta trde, koščene, žuljaste roke.

Pa so se pogovarjali. Stara mati stari oče sta vedela veliko pove- dati. O, onadva sta mnogo doži- vela! Enkrat je bila v vasi velika povodenj . . . in požar dvakrat . . . in živina jima je poginila . . . in ko je najstarejši sin zbolel in umrl . . . in hči . . . in drugi sin . . . o, ve- dela sta mnogo. Teta pa je molčala. Prav nič ni vedela. Samo, da je hodila vsak dan v pisarno in raču- nala, vedno računala . . . Dolga, dolga teta . . .

Pa so se pogovarjali. Stara mati je spominjala teto na oni nekdanji čas, kako jo je bila takrat obvaro- vala nesreče in greha . . . takrat, ko je oni inženir hodil za njo, tisti varljivec in lopov . . . Koliko dek- let je varal! Joj! . . .

Teta je molčala. A kar nakrat je planila in dolžila staro mater, da jo je okrala, — da ji je ukrala življe- nje . . . Da nima nič, nič od živ- ljenja, prav nič! Nobenih spomi- nov, nič kesanja, ničesar! Niti greha, niti blagra!

Stara mati naj molči. Teta bi bila vesela, da ima nekaj od vseh dolgih let. Nekaj . . . kak spomin! In naj bi bil greh in nesreča! Po- korila bi se, kesala bi se, živela bi . . . A ona ne živi, nikdar ni živela . . .

Stara mati se je križala. Kako govori! Obnorela je! Gotovo! A teta ni obnorela. Utihihnila je in se zopet pogreznila v apatijo, ki je vstvarjala njeno življenje . . .

Prosperiteta.

Republikanci in njih prijatelji nam vedno pripovedujejo, da živi- mo v dobrih časih. Oni dan za dnevom ponavljajo, da lahko vsak- do dobi dobro plačano delo, če le hoče. Ti gospodje, ki vedno o ne- čem govoré, kar je gorostasna laž, naj se samo enkrat potrudijo za eno službo, ki je razpisana v kakem časniku, potem bodo gotovo manj govorili in lagali o dobrih časih.

V neki šoli potrebujejo pometa- ča, kurjača, nekacega delavca za splošno delo. Služba je jako slabo plačana. Ob sedmi uri zjutraj stoji že vse polno ljudi pred šolskim pos- lopljem. Vse polno ljudi, ki so te- dne stradali ter so zadovoljni za vsako ceno sprejeti službo.

Oni hočejo delati, oni ne prosijo ničloščine; ali današnji družabni red, katerega nekateri kujejo v ne- besa, jim ne daje dela. V posesti svoje polne duševne in telesne moči, hodijo po svetu, kakor da bi bili od- več, kakor ljudje, ki niso za rabo.

Ali je treba še kak dokaz pobrati na cesti, da bi se dokazalo, da je skrajni čas, da se spremeni današ- nja kapitalistična človeška družba v socialistično? Gotovo ne! Ti brezposelni siromaki, ki so duševno in telesno zdravi, ki bi radi delali, pa ne dobé dela, so najboljši dokaz, da je naša človeška družba krivi- čna, in da velja prosperiteta le za vsega sito gospodo, ki živi o žuljih in sragah delavnega ljudstva.

Lev Tolstoj o lenuhih.

O necem blagorodnem postopaču piše znameniti ruski modrijan Lev Tolstoj, da živi tako-le: "On je, govori in sliši; je, piše in čita, to zopet pomeni, da govori in sliši; je in igra; je, govori in sliši; je in se vleže spat, tako minevajo dnovi drug za drugim. In da lahko tako živi, morajo hlapec, kmet, kuhari- ca, kuhar, sluga, kočijaž, perica de- lati od ranega jutra pa do poznega večera za njega, ne glede na delo drugih ljudi, ki je potrebno, da imajo kočijaž, kuharji, sluge vse, kedar delajo za postopača: sekire, sodčke, krtače, oprave, pohištvo, potem vosek, likalo, petrolej, seno, drva, govejo meso. Tako morajo vsi trdo delati od ranega jutra pa do poznega večera, da on govori, je in spi."

V teh Tolstojevih besedah je ob- sodba današnje človeške družbe. Na stotine ljudi dela od zore do mraka, da en sam nepotreben lenuh brezskrbno je, govori in spi. Kaj je tu bolj občudovanja vredno: Nesramnost posameznega lenuha, ki zahteva za oskrbo njegove osebe stotine ljudi, ali pa pasja ponižnost in brezbriznost ljudi, ki radovoljno delajo za postopača???

Današnje številko smo poslali mnogim rojakom na ogled. Komur se list dopade, naj nam določje naročnino, in sicer \$1.50 za leto. Komur ni list všeč, naj nam ga vr- ne, ali nas naj pa obvesti z dopi- snico, da vemo, kako nam je postopati.

ROJAKI V STEEL, O. IN OKO- LICI POZOR!

Društvo "BRATSTVO" št. 4 "Sl. N. P. Jednote" v Steel, O. priredi dne 26 dec. t. l. na Stefanov dan v prostorih brata Karola Dernač svo- jo prvo plesno veselico.

Vstopnina za moške \$1.00, žens- ke so vstopnine proste. Začetek točno ob 2 uri popoldne.

Slovenski delavci v Steel, Glen- coe, Belairi in okolici pridite vsi do zadnjega moža na veselico, da pokažete a tem, da mej nami vlada v resnici bratska sloga.

ODBOR.

KALIFORNIJSKO VINO

na prodaj. Pridelek farme Hill Girt Winery. Dobro črno in belo vino po 35 do 45 centov galon; staro be- lo ali črno vino 50 centov galon; risling 55c. Kdor kupi manj kot 50 galonov vina, mora dati \$3 za posodo.

Drožnik po \$2.25 do \$2.75 gal. slivovje po \$3 gal. Pri večjem na- ročilu dam popust.

V mnogobrojna naročila se pri- poročam

STEFAN JAKSHE
Box 77
Crockett, Cal.

MIR LJUDENA ZEMLJI!

"Mir ljudem na ziji —
Čuj, verno ljudst—
angelji tako so p..."

Le m. lito nam us,
le govorite v temi
Zastonj —! Oči in o
in vidimo — čudes...

Krvava tla mandlusa
še niso dovolj poguna ...
In trupla tam ležeda,
brrr ... saj niso čaka...

In vladar iz sivega jha",
slavni "Kaiser der We"!
Ali se njemu ne zdi rebno,
da čimveč črncev pod ...?

All ni tisti naš prijat
ki vse obeta, vse pris —?
Nekdo mu — dolar pob,
pa najme nam morlica...

Kdo umira dan za dne,
v prahu, ko črv izginja?
Kdo novodobni so Nerot
krvoloki — trplina —??

All ni to žuljava roka,
ki tiranom zaklade stvar,
All niso solze, znoj in žu
vir novega — milijona —

Ne sedaj ...! Ampak časihodnji
zaoril bode glas med nam
Rešitev je prišla —
in mir ljudem na zemlji .

Sveta noč.

Milan Orlov.

V naši hiši je vladal mir, da
leži v nji mrlič. Tihno smo dila
po sobah in na vseh obrazih po-
čivala žalost. Vsi smo čutili
srečo, ki je zadela našo lišob-
nem pa smo čutili, kako se sio,
da bi dobili naši obrazi veselej-
raze. Tuptam je spregovoril o
besedo, ki naj bi bila vesela in a
dala obenem poguma — toda n
nam hotelo. Bili smo utrujeni
vsem tem, kar se preje zgodilo, n
duše pa so hotele počivati ta ve
v spominih in žalosti, ki je pri
nad našo hišo. Vsi smo čutili,
nas čaka še huje, in zato smo mo
čali in se skrbno ogibali dotakni
se z eno samo besedo tega, kar s
je zgodilo v zadnjih dneh. Po ve-
čerji je sedla sestra k glasovirju, da
bi igrala kakor navadno vsak večer,
toda že pri prvih zvokih smo se za-
čuden, prestrašeno pogledali in
sestra je zaprla glasovir ... Bodi-
mo tiho, da ne zbudimo mrliča!

Nekaj časa sem sedel z domači-
mi pri mizi in poskušal vsaj za tre-
notek pregnati žalost in skrb, ki
nas je objemala in tlačila k tlom
vso svetost, vso poezijo in polet
duše tega večera. Začel sem pri-
povedovati stare, pozabljene dogod-
ke, polne razposajnosti, katerim
smo se časi smejali. Tudi nocoj so
jim izabili ti dogodki smeh, ki pa
je bil hujski od solz. In zato sem
umolknil in odšel v svojo sobo. V
moji sobi je gorela velika luč kot
navadno vsako leto ta večer. Na
oknih so bile obešene oprane za-
vese, postelja je bila preoblečena
s svezim perilom, na mizi pa so stale
celo rože — dar moje-sestre — ka-
kor vsako leto na ta večer. Stopil
sem k mizi in dihala omamljujoči
vonj tem zimskih rož dolgo časa.
Dvignil sem vazo in pri tem ob-
nem potegnil prt raz mize. Dolgo
sem zrl na mizo; prav na ogel mize
je bil prilepljen kosček belega, čve-
terooglatega papirja s sodnijskim
pečatom. To je bila čudovita de-
koracija, s katero so okrasili v jutro
našo hišo, da jo prodado. Z neko
skrivnostjo in jezo sem potisnil v
stran zavese in preproge; kamor
sem pogledal, povsod so mi štrleli
nasproti pečati. Še celo sliki ma-
tere, ki je visela nad mojo pooste-
ljo, niso prizanesli. Spomnil sem
se jutra, kako smo stali molče, toda
z velikim srdom v srcu, ko so pri-
nesli akte in pričeli oskrunjevati
naš dom, naš mirni, krasni dom,
kateriga smo si zgradili z ljubezni-
njo in velikim trudom. Nihče ni
črnil besede, samo mati je ihtela,
oče pa je stal s povzdignjeno glavo
ob svoji pisalni mizi, in zdel se mi
je kakor svečenik, preden izgovori
uničujočo, gromčo kletve. Molče
smo zrl, kako so nam oskrunjevali,
kar nam je bilo najsvetejše; nihče
se ni ganil; samo mati je glasno
ihtela ... Ko pa je stopil eksekutor
k mizi in mu odzvel uro in veri-
žice, tedaj se je sklonila ponosna
očetova glava globoko na prsi, in

del sem, kako se mu je treslo vse
tlo. Odšel sem iz sobe in peljal
mter s seboj. Samo sestra je ostala
pročetu.

Mi sami nismo krivi! V tem
leži ves naš beraški ponos, s kate-
rim mo gledali vse to in s katerim
zaputimo tudi naš dom. Mi ni-
smo krivi!

Toč nocoj je sveta noč — noč
poezije.

Stopil sem k oknu in gledal na
ulico. Mesto je bilo zavito v gosto
meglo in zvonovi so peli. Božični
zvonovi so peli in vabili vernike k
daritvi Oemu, ki se je rodil na ta
večer pred tisoči leti v revnem hle-
vu revnega Betlehema.

Duša moja uživaj poezijo svete
noči! Ne čutiš li globoke mistike
svete noči, e ti le ne zdi ... Oh,
ne! Duša moja ne veruje v to po-
zijo, ona čuti samo žalost in skrb,
ki jo je objela morda za vedno.
Duša moja pričakuje strahom tre-
notka, ko se bô rodilo v nji strašno
vprašanje: "Kje dobimo kruha?"

Zvonovi so pdi, jaz pa sem uživa-
val poezijo božani, obupa in bera-
štva, poezijo svete noči ... Zvo-
novi so peli, jaz pa sem pričakoval.
Pričakoval sem, da zaslišim iz so-
sedne sobe petje sester, kakor na-
vadno ob tej uri in v tem času —
toda vse je bilo tiho in mirno, za
menoj pa je stala moja mati, ki mi
je prinesla čaja. Kakor bi se bala
mojega pogleda, je povesila oči, ko
sem stopil k nji in jo pijel za roko:
"Kako je mama?" Videl sem v nje-
nih očeh, koliko upov in koliko živ-
ljenja so ji strli ti zahtjni dnevi.
Postal sem zopet otrok kot pred
let. Vse tisto domišljavo močno
in ponosno je bilo strto v meni pri
tem pogledu in v tem trenotku.
Sedel sem se z njo, k mizi in bil
otrok kot nekdanj.

"Mati, zopet si zgradimo dom
in zopet boš gospodinjila v njem
kot nekdanj in zopet se povrnejo
večeri kot so bili nekdanj. Mladost
in delo te mladosti je moje in —
voje! Mati!" Sklonila se je k
meni in me poslušala, zunaj pa so
ali še vedno zvonovi in oznanjali
jstvo Gospodovo. Jaz pa sem u-
val poezijo svetega večera v obje-
materinem.

to milijonov tolarjev je zapustil
sonski kralj, ko se je preselil v
šksko kraljestvo — h kralju vseh
kjev,
akor kaže kraljevska obrt še
vo nese. Dobri in plemeniti na-
resi štejejo še vedno v čast, ako
jite dovoljeno rediti kaknega po-
sega postopača, ki je pokrit s
krč ter odet s škrlatastim pla-
šče. Najnovejši dogodki nas
učta se vrli podaniki v Detmoldu
prejjo, kdo bode v prihodnje
jednostonj njih kruh.

Šini čas je torej, da se tudi
Zdr. žave povzdignejo na stopi-
njo vseh kulturnih držav, in da
državni svojemu Tedi ju I. izročé
posebno civilno listino ter ga po-
sade na prestol. Vse lastnosti, ki
nam jčijo, da bode Tedi uprav
po ceski vladal našo republiko,
opažanri njemu. V zgovornosti
in samostojnosti pa prekosi še
Viljemalinea! Kaj čakamo to-
rej?? nam bode fige pokazal?

Pomanjkanje žensk.

V Zdr.ž. imamo rešiti jako te-
žak probl — pomanjkanje žensk.
V mnogikrajih naše svobodne
domovine rojenih več dečkov ka-
kor deklic V nekaterih družinah
je pa sploh navadi le eden ali pa
dva otroka Kako je to mogoče?
Ženske ne čavljajo le domača de-
la, temveč priučé industrialne-
mu delu, le so navadno delali
možki; to da pa vpliva škodonos-
no na ženskoorganizem. Ako ho-
čejo ženske industrialnem po-
lji tekmoovati možkimi, potem je
potrebno, da jačijo svoj organi-
zem, da pomče svojo življensko
moč. To se i, zvrši, ako rabijo
Trinerevo, zdelno, grenko vino.
To vino uredu prebavni sistem,
ustvarja novo, ravo, čisto kri, ja-
či živce in mišicpreganja občnost
in druge živčnoblezni; splich pom-
mladi žensko inhrani nje kpotu.
To vino lahko ri mlado dekletce,
kakor stara ženi, mati kakor hči,
proti glavobolu in saki drugi bole-

zni, ki ima izvor v bolehnem že-
lodcu, ali slabi krvi in prepričali
se bodete o zdravilni moči tega vi-
na. Dobiva se v lekarnah in izde-
lovalcu Josip Trineru, 799, So.
Ashland Ave., Chicago, Ill.

Slovenska kolonija v Missouriju.

Najboljše božično darilo je, ako
si kdo kupi pri nas kmetijo v jugo-
vzhodnem Missouriju, kjer ni tropi-
čne vročine, ne hude zime, kjer je
zdrava pitna voda, rodovitna zemlja,
v kateri obrode vsi poljski pridelki
in sadje v obilju.

Mi prodajamo kmetije po 40 ali
80, pa tudi več akrov. Nekateri
Slovenci, ki so spoznali našo ugodno
ponudbo, so že nakupili zemljišča.
Mi imamo še za kacic 30—40 slov.
družin zemljišča, ki je v tesni med-
sebojni zvezi. Slovenci sezite po
tem zemljišču, ako si hočete ustano-
viti v svobodni Ameriki močno kolo-
nijo, kjer se vam ni treba bati bo-
dočnosti, gospodarskih polomov in
druzih neprilik.

Vsa pojasnila dajemo zastonj.
Vsakdo si lahko zemljišče ogleda,
predno ga kupi. Pišite nam v slo-
venskem jeziku.

Čitajte naš oglas na drugi strani
v današnji številki.

A. M. Knobel,
vodja slovenskega oddelka
315 Dearborn St., room
217—220, Chicago, Ill.

Danes nam je doposal g. Josip
Triner, izdelovalec grenkega zdra-
vilnega vina stenski koledar. Ko-
ledar je jako fino, umetniško okra-
šen. Umetniške okraske je izdelal
g. E. V. Nadherny v New Yorku.
Kdor hoče imeti stenski koledar,
naj pošlje g. Josip Trineru 10c. v
znakmah — 779 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

? Yondorf Bros?

kje se dobi najboljša, najtrpežnejša in
najcenejša obleka? Kje? - Na 365-367
Blue Island Ave. na vogalu 14. ceste!

Naša zaloga jesenskih in zimskih oblek, površnikov in zim-
skih sukenj je dovršena.

Za predmete v naši zalogi jamčimo, da so toliko vredni, koli-
kor zahtevamo za nje. Ako predmet ali obleka ne odgovarja ceni,
za katero smo jo prodali, tedaj vrnemo denar.

MOŽKE OBLEKE raznih vrst od ..... \$6.00 do \$25.00
MOŽKE SUKNJE " " " ..... \$5.00 " \$30.00

Popolna zaloga srajc, perila, klobukov in rokavic.

OBLEKE ZA DECKE IN OTROKE vseh mod, najboljšega kro-
ja in najnižjih cen po \$1.95—\$2.50—\$3.50 in \$5.00

Obiščite nas in prepričajte se.

365--367 Blue Island Ave. na vogalu 14. ceste.

Obrnite se zaupno na nas

kadar hočete odpreti saloon
ali se zmeniti za pivo.

Lahko govorite z nami v slovenskem jeziku, a naše izborno pivo je
po evropsko kuhano, tako, da bodete vselej delali dobro kupčijo.

Kadar nimate časa priti osebno do nas, pišite ali telefonirajte nam,
na kar bodete dobili hitri odgovor. Imamo pivo v sodčih in izvrstno
vležano pivo (Lager-Beer) v steklenicah.

Tel. Canal 967 ATLAS BREWING CO. 21. & Blue Island Ave.

Nevralgia - -

V slučaju nevralgije so prizadeti občutljivi živel
obrazu in glave, povzročuj č hudo bolest, ki pogosto
traja po več ur ali celo več dnij. Ljudje podvrženi
nevralgiji morajo trpeti hude muke. Z vsakim no-
vim prehladom, če se tako neznatnim, da včasih še
celo brez tega jih to trganja znova napade.

Malo je lekov, ki morejo v resnici premagati to
bolest in zato mora bolnik samo ponižno trpeti in
prestajati muke.

Severovo olje sv. Gotharda je pa hiter pripo-
moček in gotovo zdravilo zoper nevralgijo. Vzemite
jednega od Severovih praškov zoper glavobol in
drgnite se dobro s Severovim oljem sv. Gotharda.
Tudi namočite kos flanele s tem oljem ter si ga
položite na razboljeno mesto.

W. F. Severa.
Najstari česko-slovenski lekarnar v Ameriki.

SEVEROVO OLJE SV. GOTHARDA.

Varujte se takozvanih lekov zoper nevralgijo, ki so samo omamljivi in ne-
varni, in vsled katerih bolečina samo otrpne, nikakor pa ne ozdravi. Seve-
rovo Olje sv. Gotharda je čisto. Uleze se naravnost v meso, v sedež bole-
čine ter jo ozdravi. Izleči vsako grizenje in bodenje, spuščaje, praske,
spahnenje udov, rane i dr. Cena 50 centov.

Najhujsi kašelj se omeča in ozdravi z rabo

Seyerov balzam za pljuča.

Cena 25 in 50 centov.

Splošna oslabeledost.

Ta izraz označuje opešanost telesnih kot dušev-
nih močij. Ista nastopi v starosti, a šal tudi pogosto
v mladosti vsled nerednega življenja. Naj bo vzrok
že ta ali oni

Severov balzam življenja

Je najboljši lek v vseh takih slučajih. Povrne vam
življensko moč in jakost. Cena 75 centov.

Hude bolečine v križu.

Prav nobena vzroka ni na svetu, zakaj bi imel
zdravi mož ali žena bolečine v križu, razun ako ima
tako delo, da se mora vedno pripogibati.
Ako imate trajne in hude bolečine v križu tedaj
niso vaše ledvice v redu. Zato vzemite

Severov lek za jetra in ledvice,

in vse take bolečine bodo hitro izginitle. Cena 75
centov in \$1.25.

Bule in spuščaji prihajajo iz nečiste krvi. Sči-
stite svojo kri s

Severovim kričistilcem

in vse take kožne nerednosti bodo izginitle. Cena \$1.

Severova zdravila so naprodaj v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co
688 Loomis St. Chicago, Ill.

Entered at the P. M. Office at Chicago, Ill., as
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

"Glas Svobode" izide vsaki petek
in velja za AMERIČKO:
za celo leto \$1.50
za pol leta 75c
ZA EVROPO:
za celo leto ..... kron 10
za pol leta ..... kron 5

Prvi svobodni list za slovenski
narod v Ameriki.

Naslov za dopise in pošiljatve je
slededeči:

"Glas Svobode"
688 LOOMIS ST. CHICAGO, ILL.

Dopisi.

Coloradski tiran.

Dozdeva se, da se hoče Jim Peabody, guverner Colorade s silo obdržati v svojem uradu. Znano je, da je Peabody mej vsem republikanskimi kandidati v Coloradi edini podlegel. Roosevelt je dobil skoro 10 tisoč glasov večine. To govori jasno in odločno!

Sedaj je večina ljudstva v Coloradi republikanskega mišljenja, ali to ljudstvo ni Peabodyevega mišljenja. Najmanj 20 tisoč republikancev ni glasovalo za Peabodya. S tem so ti ljudje izrekli svojo ogorčenost nad grozovlado, katero je upeljal Peabody v Coloradi.

To je jasno! Do sedaj je lahko Peabody trdil, da se večina ljudstva v Coloradi strinja z njegovimi dejanji. Ali to je šlo sedaj rakom zvižgat in žabam pet. Ogromna večina ljudstva — volilcev je sedaj izrekla svojo prokletstvo nad njim. Ako bi bili prodrli demokratje s svojimi kandidati na celi črti, tedaj bi se lahko trdilo, da je Peabody radi tega podlegel, ker je ljudstvo demokratičnega ali populističnega mišljenja. Večina ljudstva v Coloradi je torej republikanskega mišljenja, ki se pa zajedno nikakor ne strinja z nasiljem Peabodya.

Ako še pomislimo, da so nasilniki v Coloradi — posestniki rudnikov, zloglasna "Citizens Alliance" — napeli vse svoje sile, da bi pripomogli vzoru vseh tiranov, g. Peabodyu do zmage, potem je poraz Peabodya še mnogo večji, kakor si ga domišljamo.

Vsem je znano, da je bil šerif že na sledu dinamitardom, ki so v Vindicator jami izvršili grozen napad. A tu se je tolpa dobro oboroženih hlapcev lastnikov rudnikov postavila šerifu nasproti ter ga preteč mu z vrvice, prisilila, da je odložil svoje mesto. Njegov naslednik je odložil svoje mesto. Njegov naslednik je bil golo orodje teh kapitalističnih razbojnikov, radi tega tudi ni izsledil dinamitardov. Ali miličarski major Francis J. Ellison je pod prisego izjavil, da je generalu Bellu ponujal dokaze radi dinamitne raztrebe, da pa general Bell ni hotel nič slišati o tem. Major Ellison je napravil sploh tako izpoved, da je jasno kot beli dan, da so lopovi v službi bogatih rudniških lastnikov pod pokroviteljstvom visjih miličarskih častnikov vprizorili vse lumparije, katere so podtikali organiziranim delavcem in rudarjem.

Tu imamo opraviti z nekako drugo afero Dreyfus, ki se istotako ne sme potlačiti kakor francozka. To pa skuša doseči Peabody. Dozdeva se nam, da je ta človek rojen hudodelec. On se hoče s silo obdržati v uradu ter apelira na višje deželno sodišče, ki je baje iste vrste kakor francozka vojna sodišča. Višje sodišče je že posleglo v mes s fem, da je pričelo šteti glasove. Ako se bode sodišče postavilo na stran Peabodya, tedaj lahko doživimo afero Goebela v drugi podobi, dasi se Peabody ne da primerjati z Goebelom. Ljudstvo v Coloradi gotovo ne bode dovolilo, da bodo Peabody in njegova klika poteptali mnenje ljudstva, katero je ljublivo

odločno in jasno povedalo pri oddaji glasov. In če se to zgodi, potem se bode lahko reklo: "Sic semper tyrannis!"

Matiji Pavlihi v svarilo.

Na mojem potovanju po zapadnih državah za "Glas Svobode" so mi povedali razni ljudje, da ima Pavliha, ki lazi okrog z njegovo črno pobarvano robo umazano katoliško maniro, da z njegovim dolgim jezikom blati tuje blago, med tem ko hoče v svoji zabitosti vsacemu usiliti njegove črne cape v podobi "Nove Domovine" in "Am. Sl." Nam sicer nič mar, ako on usiljuje nezavednim ljudem kapitalistom prodane liste, mar nam pa je, ako v svoji brezmejni zabitosti in kaferskem obnašanju blati list "Glas Svobode". Oslovski glas sicer ne sega do nebes, to je Pavliha — Pogorelec sam skusil nekje na zapadu. In mislimo, da ako bode še v naprej kolovratil s takim nedostojnim vedenjem po svetu, da ga hoče zadeti zopet kakšna pravična kazen.

Potnik.

La Salle, Ill.

V decembru 1904.

Nekaterim stariim devicam v hlačah je društvo "Triglav" trn v peti. Najbolj nesramne laži in obrekovanja rabijo ti svetohlinski hinavci, da bi zavrnili delavce in druge naše rojake od vstopa v društvo.

Naše društvo ne sili nikogar hoditi v cerkev, a ne brani tudi nikomur opravljati svoje verske dolžnosti. Naloga društva ni skrbeti za preskrbi članom; ako jih je zadel kaka nesreča ali bolezen zdravniško in bolniško pomoč, da se ne naseli takoj prvi dan v stanovanju članov siromaštvo, beda, glad, ako so slučajno ponesrečili ali zboleli. S tem je povedano vse.

Naj naše društvo polivajo petolizniki z gnojnico, kolikor hočejo, naše društvo bode kljub temu napredovalo.

Le pujski radi rinejo s svojim rilcem po gnjojšču!

Stráža.

Nabrežina, Primosko.

Tu obstoji že dlje časa krepka organizacija klesarjev, kamnosekov in lepoticarjev, ki je trn v peti delodajalcem, ki so talijanski iredentisti ali pa napredni Slovenci.

Po hudem boju so si tukaj delavci leta 1901 vsaj nekoliko zboljšali žalosten gnotni položaj. Pogodba se je sklenila do leta 1903., ki se je istega leta zopet mirno obnovila do leta 1906.

Delodajalci, ki so težko čakali ugodne prilike, da bi prelomili pogodbo za katero so sami glasovali in jo podpisali, so brez vzroka s pomencio, katero so nabili po zidovih delavnic, naznanili, da so prelomili pogodbo, radi tega so bili nabrežniški kamnoseki dne 26. nov. prisiljeni zastavkati. Ameriški izkoriščevalci so gotovo brutalni in nasilni, ali vsaj delavsko pogodbo respektirajo, da poteče nje doba.

Odbor.

Slovenski, ameriški delavci! Odbor se je zajedno obrnil v posebnem listu do nas, da bi slov. ameriški delavci poopirali svoje brate po razredu in narodnosti v tem boju proti izkoriščevalcem.

Naša sveta dolžnost je, da pokažemo, da se čutimo solidarni z brati, ki se v stari domovini bojujejo proti izkoriščevanju za boljši gospodarski položaj delavca-trpina.

V Nabrežini je nekaj stotin delavcev. Le pomislite slov. ameriški delavci, da ti trpini še takrat ne zaslužijo toliko, kedar delajo, da bi se vsaj enkrat na dan s svojo družino pošteno najedli. Kako je pa še le sedaj, ko očetje, oziroma sinovi, stavkajo? Majhni otroci, ki niso družega zakrivilili, kakor da so jih rodile žene delavcev, morajo stradati, trpijo glad, ker so delodajalci z brutalno prelomitvijo delavske pogodbe provzročili stavko.

Slov. ameriški delavci ni Vam potrebno slikati kakšne gospodarske razmere so v stari domovini. Ako bi bile te razmere zdrave in dobre, ostali bi bili mi doma, ne bi šli i mi v Ameriko.

Radi tega je naša sveta dolžnost,

da daruje vsakteri delavec po svojih skromnih močeh za stavkujoče brate klesarje in kamnoseke v Nabrežini, da jim pripomoremo do zmage.

Kdor hitro da, dvakrat dal!

Denar naj se pošilja upravništvu "Glas Svobode" s pripombo: Za stavkujoče kamnoseke v Nabrežini.

Ves denar bode izkazan v "Glas Svobodi" in v "Rdečem Praporju" v stari domovini.

Upravništvo "Glas Svobode".

Katoliška podivjanost.

Senzacijnelno vest prinašajo vprav sedaj čikaški dnevnik, ki se posebno odlikuje v barbarstvu in zverinstvu. Človek ne veruje, da je sploh kaj slinčnega mogoče, ker še krvoločne zveri ne zvršujejo tilih dejanj, ne zapuščajo svojih mladičev, kakor je to zvršila vprav te dni dična in dobra "katoliška" zakonska dvojica.

18letna soproga Riharda Donovan, katoliškega Irca je povila dne 25. nov. t. l. dete. Zdravnik L. Wilkinson 2053 Ogden Ave., v čigar hiši je stanoval Donovan je pomagal pri porodu. Tri tedne kasneje je izginil otrok. Zdravnik, sluhteč kaj slabega, je pričel preiskavati vso afero. In zvedel je, da je zverinska mati odnesla otroka v St. Vincencijevo sirotišnico, da bi kam oddala. Z lažjo, da otrok nima očeta (še manj pa mater. Opomba stavca.) in jezuitsko zvitem hljenjem, da je grozno grešila, ko je izgubila "venec nedolžnosti", je preslepila tamošnje sestre, da so otroka sprejele v zavod.

Ko je zdravnik to izvedel, jima je takoj odpovedal stanovanje, zajedno ju pa naznanil sodišču.

Pred sodnikom je Donovan izjavil, da je rodom Irec, rimski katolik, po obrti strojnik, in da skrajno sovraži otroke. Živinska mati je pa izjavila: "Jaz ga nisem mogla pogledati! Nikdar ga nisem pestovala. Kedar sem ga pogledala, hotela sem ga umoriti. O, kako sem ga sovražila! Edino moj mož mi je ubranil, da ga nisem vrgla v peč. Upam, da ne porodim nikdar več."

"Končajte, to zadostuje," je rekel sodnik. "Slišal sem marsikatero hudodelstvo, ali kaj takega še ne. Poslušati vaju ne morem. Pojdita, kaznovati vaju ne morem, ker za take zločine še ni zakona; kaj takega se še ni zgodilo. Želim pa, da bi vaju mogel poslati v dosmrtno ječo."

Sodnja jih ni kaznovala, a kazni ne odideta. Javno mnenje, najvišji zakon ju je obsodil in kaznoval. Kakor se jima je izognil dr. Wilkinson, tako se ju bodejo izogibali tudi drugi ljudje. Tudi v Summit, koder sta se naselila, bode ta morala oditi. Že so bila zborovanja, na katerih so bile sprejete resolucije, da se jima sporoči, da morata zapustiti občino. Taka moralna kazen je hujša, kakor je more naložiti kak sodnik.

Po naravi je materinska ljubezen do otroka — posebno do prvorojenčka — najbolj goreča ljubezen. Prava mati ljubi svojega otroka, le ta katoliška propalica je dejala: "Jaz ga nisem hotela pogledati!"

Te dni je bil pogreb na 401 N. Pavlina ulici. Zakonski dvojici Bart je umrl petorojenček. Gospa Mary Bart je zagrabila mrtvo dete ter branila pokopati je.

Po pogrebu je izjavila: "Nihče razum mene, ga ni dobil v roke, ljubila sem ga nad vse, ker je bil edini deček. Svoje življenje bi dala za njegovo. Se li potem čudite, da ga nisem hotela dati od sebe? Upam, da bodem še obdarjena z dečkom, ki mi umrlega nadomesti."

Družina Bart ne pripada k nobeni cerkvi in je sploh brezverska. Bode li še kdo trdil, da vera goji ljubezen? Jaz trdim nasprotno! Kar je gospa Margareta Donovan storila, ne stori niti zver. Zveri so pa brez vere!

Morda je ljubi bog vse ustvaril, le "katoličana" ne?

Montmorenci.

Somišljeniki naročujte in priporočujte "GLAS SVOBODE"

Vsem znancem in prijateljem v Clevelandu želim vesele praznike in novo leto. Ivan Meden.

Stavka se nadaljuje.
Posestniki predilnic in delavci v Fall River, Mass., so imeli skono konferenco, da bi se dokončal ogromna stavka tekstilnih delavcev, ki obseza 26 tisoč delavcev. Tvorničarji so zahtevali 12 odotkov znižanja pri plačah, delavci so pa privolili le v polovico. Rdi tega so se vsa pogajanja razbila in stavka se nadaljuje.

Izkoriščevalci tožijo rdarje.
Fuel Co. je predsednik Mitchell in eksekutivno organiziranih rudarjev tožila za 491 tisoč tol. odškodnine. Izrabljevači rdiijo, da so imeli pri zadnji stavki toliko izgube. — Kapitalisti s svojim izkoriščanjem človeške delane moči do skrajnosti in svojim brutalnim nastopom provzročijo najprej stavko, potem so pa še toliko predrzni, da tožijo za odškodnino. — To je v resnici že skrajna kapitalistična nesramnost.

Zadružne stališče.
"Towns in Downey Ship Building Co." v New Yorku je predložila svojim delavcem načrt, da bodo eno leto dobivali isto plačo, katero imajo sedaj. Po preteku onega leta, se bode pa del dobička razdelil mej nje. Drugi del dobička se bode pa obrnil za obrestovanje kapitala, popravljanje strojev in tvorniških zgradb.

Klerikalna gospodarska organizacija, ki je zadobila po svojih falsificiranih bilancah in računskih sklepkih tako velik renomé, je raztegnila svoje delovanje tudi na Dalmacijo. Dr. Krek je bil te dni v Dubrovniku in je tam lovil dalmatinske zadruge, naj pristopijo kranjski klerikalni organizaciji. V dalmatinskih zadrugah morajo vladati čudne razmere, da hočejo te zadruge pristopiti kranjski klerikalni organizaciji.

Listu v podporo.
Gregor Potočnik.....\$0.50
A. Klemenčič.....\$0.50
John Clemens.....\$0.50
Jos Bayuk.....\$0.50

Somišljeniki naročujte in priporočujte svoje časopise.

Socializem je postal sila, s katero morajo računati vse stranke

POZOR ROJAKI!
Opozarjamo rojake, da nam deknjičica "ZRTVEV RAZMERTI" "ZAPISKI KRANJSKEGA P-LANA", kmalu pošla. Kdoli imeti knjižico, v kateri se za pogubonosno delovanje neklih duhovnikov po imenu za narod, naj dopošlje 25c. na upravništvo "Gl. Sv." in pošljenmu jo takoj.
Založira, ki se opisuje vnjižiči, se je završila na Krakem ter je povsem resnična.
Uprav. "Gl."

Društvene ve.

Društvo "Slavija" št. 1. S. P. J. v Chicago, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu v Naročni dvorani 587 S. Centre Ave.
John Duller, tajnik,
12 W. 25th St., cago, Ill.

Društvo "Bratstvo" 4 S. N. P. J. v Steel, O. ima go redne mesečne seje vsako nedeljo v mesecu v prostorih bratrank Miklavčiča na Sygen. V manjševilnem pristopu k omenjenemu ruštvu vabi Odbor.

Društvo "Naprej" št. 5. N. P. J. v Clevelandu ima svoje redne mesečne seje vsak prvi četrtek z'er v mesecu v društvenih prostorih 1778 St. Clair Str., Cleveland, O

Društvo "Bratstvo" št. 6. S. N. P. J. v Morgan, Pa., ima se redne mesečne seje vsako četrnedeljo v mesecu v prostorih bratrank Miklavčiča na Sygen. V manjševilnem pristopu k omenjenemu ruštvu vabi Odbor.

Društvo "Bratstvo" št. 7. S. N. P. J. v Claridge, Pa. ima svoje redne mesečne seje v. ako p nedeljo v mesecu v dvorani nemie zveze. Somišljeniki se vabijo v društvo.

Društvo "Delavec" št. 8. S. N. P. J. v Sq Chicago, Ill. ima svoje redne mesečne seje vsa prvo nedeljo v mesecu v društvenih prostorih na 019 Green Bay A.

Pozor rojaki!!!
Potujočim jakom po Zdr. državah, oni v Chicagi in drugim polci naznanjam, da točim v slem novourejenim "saloo" vedno sveže najfinejše pivo — "atlas beer" in vsakovrsta vina. Unijske smodke nazpolago. Vsacemu v zab. služi dobro urejeno keglij in igralna miza (pool tabl) Solidna postrežba zagotena.
Za obil obisk se vljudno priporočam
MOHOR MLADIČ
617 S. 4ter Ave. blizo 19 ulice CAGO, ILL.

MAJA ERKLAVEC,
433 Wth St. CHICAGO, ILL.
edinov. krojač v Chicagi. se proča rojakom v izde. lova nove in popravljanje starleke, katera bo izgledala kor nova. Vse po zme nizkih cenah.

zdar rojaki!
Slozem in drugim bratom Slozem priporočam svoj lepo urdi "SALOON".
Tca vedno sveže pivo in pristruge pijače. Raznovrstne fismodke na razpolago.
itniki dobe pri meni čedna pošiča in dobro postrežbo.
a obilen poset se priporoča
MARTIN POTOKAR,
4 S. Centre Ave. Chicago, Ill
Telefon šte. 1721 Morgan.

J. SKALA & CO.
320-322 W. 18. ulica
ESKO-SLOVANSKA BANKA.
Pošiljanje denarja, izmenjevanje tujih denarjev, izterjatev denarjev in vrednostnih stvari po celem svetu, sesebno v Avstro-Ogrski in Zdr. državah.
Ustavljanje plačilnih in drugih pravnih listin. Dedščine.
Zastopniki družb: bremške, hamburške, antverpske, rotterdamške in francoske prekomorsko — vožne črte. V New Yorku in ostalih evropejskih pristaniščih sprejmo potnike naši zastopniki. V slučajih zadrška oziroma zaprek potnikov, obrnite se na nas.

NAROČAJ SVOJE OBLEKE PRI Charles Tyl-u
priljubljenemu unijiskemu krojaču 772 So. Halsted na vogalu W. 19th. Place ki čisti in popravlja tudi ženske in moške obleke. Gospod Tyl je Slovan ter dobro znan mej Slovenci vsled svojega ličnega in trpežnega dela ter nizkih cen.

500 mož potrebuje za Rainer jevo pivo in Bourbon Wis ky piti, fine smodke kaditi in se veseliti.
Razpošilja staro belo in staro črno vino po 50 centov, ter star grap brandy po \$2.75 galon.
ANTON KRIZE,
OAT HILL, NAPA CO. CAL.

Poskusite
najboljše unijake
A-B, X — Lent in Criterion smodke katere izdeluje
H. F. Aring
916 Payne Ave. Cleveland, O.
Postrežba točna. Cene nizke.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 566 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 Podpredsednik: MIHAEL STRUKELJ, 519 Power Str., Johnstown, Pa.
 I. tajnik: MARTIN KONDA, 683 Loomis St., Chicago, Ill.
 Pom. tajnik: FRANK PETRIČ, 683 Loomis Str., Chicago, Ill.
 Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South Chicago, Ill.

Nadzorniki: DAN. BADOVINAC, P. O. Box 193 La Salle, Ill.
 JOHN VERŠČAJ, 674 W. 21st Pl., Chicago, Ill.
 ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.

Porotni odbor: JOS. DULLER, 7 Walker Str., Jamesville, Wis.
 MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 MOHOB MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

Bolniški odbor: JOHN VERŠČAJ, 674 W. 21st Pl., Chicago, Ill.
 JOS. DULLER, 7 Walker Str., Jamesville, Wis.
 ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.

Odbor S. N. P. J. ima vsaki tretji četrtek svojo redno mesečno sejo. Opozarja se vse člane, ki imajo vprašanja do odbora, da pravočasno dopišljejo svoje dopise prvemu tajniku.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; denarne pošiljate pa blagajniku Frank Klobučarju.

Vstop.

Novo društvo "Zarja" št. 15 v Ravensdale, Wash.: Sprejeto v "S. N. P. J." 19 dec. 1904. Imena udov: Pavel Kos št. 506; Anton Logar št. 507; Josip Kožuh št. 508; Josip Polanc št. 509; Andrej Spolar št. 510; Ivan Bervar št. 511; Frank Dobnik št. 512; Matija Peterlin št. 513; Frank Grošel št. 514; Anton Šifrer št. 515; Jakob Lazar št. 516; Ivan Tržan št. 517; Frank Krefel št. 518. Društvo šteje 13 udov.

Društvo "Slavija" št. 1 v Chicagi, Ill.: Josip Toršič št. 499; Vincenc Kulovic št. 500. Društvo šteje 58 udov.

Društvo "Triglav" št. 2 v La Salle, Ill.: Anton Mezarič št. 490; Henry Hefferle št. 491. Društvo šteje 65 udov.

Društvo "Adrija" št. 3 v Johnstown, Pa.: Frank Span št. 481. Društvo šteje 47 udov.

Društvo "Bratstvo" št. 4 v Steel, O.: Martin Pirc št. 480. Društvo šteje 33 udov.

Društvo "Naprej" št. 5 v Cleveland, O.: Andrej Semič št. 502. Društvo šteje 12 udov.

Društvo "Bratstvo" št. 6 v Morgan, Pa.: Dominik Erklavec št. 482; Lukas Demšar št. 483. Društvo šteje 42 udov.

Društvo "Bratoljub" št. 7 v Claridge, Pa.: Karol Krušič št. 484; Frank Zaman št. 485; Frank Potokar št. 486; Josip Metelko št. 487; Jakob Karmel št. 488; Frank Kos št. 489. Društvo šteje 44 udov.

Društvo "Delaveo" št. 8 v So. Chicago, Ill.: Frank Spolar št. 472. Društvo šteje 17 udov.

Društvo "Bratstvo Naprej" št. 9 v Yale, Kans.: Josip Bučar št. 492; Frank Žagar št. 493; Frank Teršina št. 494; Josip Lipovšek št. 495; Ivan Kirn št. 496; Anton Smode št. 497; Ivan Skušek št. 498. Društvo šteje 53 udov.

Društvo "Sokol" št. 11 v Roslyn, Wash.: Frank Jesernik št. 503; Ivan Dolinšek št. 504; Feliks Kramer št. 505. Društvo šteje 19 udov.

Društvo "Edinost" št. 13 v Wheling Creek, O.: Frank Sadar št. 473; Frank Hora št. 474; Leopold Maček št. 475; Richard Bende št. 476; Matija Straus št. 477. Društvo šteje 24 udov.

Društvo "Sloga" št. 14 v Waukegan, Ill.: Andrej Masle št. 478; Ignac Kušer št. 479. Društvo šteje 16 udov.

Zopet sprejeti.

Društvo "Slavija" št. 1 v Chicago, Ill.: Peter Ernar št. 14; Martin Staniša št. 57. Društvo šteje 60 udov.

Suspendovanje.

Društvo "Triglav" št. 2 v La Salle, Ill.: Josip Bratkovič št. 92. Društvo šteje 64 udov.

Društvo "Adrija" št. 3 v Johnstown, Pa.: Josip Modic št. 126. Društvo šteje 46 udov.

Društvo "Bratstvo Naprej" št. 9 v Yale, Kans.: Ferdinand Razboršek št. 290. Društvo šteje 52 udov.

Umrteje.

Društvo "Bratstvo" št. 6 v Morgan, Pa.: Josip Škarje št. 201. Ubilo ga je v premogokopu. Društvo šteje 41 udov.

Izključenje.

Društvo "Trdnjava" št. 10 v Rock Springs, Wyo.: Andrej Smrekar št. 316. Društvo šteje 34 udov.

Društvo "Bratoljub" št. 7 v Claridge, Pa.: Ivan Benčič št. 231. Društvo šteje 43 udov.

Odstop.

Društvo "Bratoljub" št. 7 v Claridge, Pa.: Matija Možina št. 211. Društvo šteje 42 udov.

Prestop.

Od društva "Slavija" št. 1 v Chicago, Ill.: K društvu "Sloga" št. 14 v Waukegan, Ill.: Josip Kaučnik št. 42; Charli Cerk št. 43. Prvo društvo šteje 58 in drugo 18 udov.

MARTIN KONDA, I. r. tajnik.

NAZNANILO.

Vsem predsednikom krajevnih društev "S. N. P. Jednote" se naznanja da preskrbe take zastopnike ki imajo poročta, ali pa dasi zastopniki lahko preskrbe poročta, in iste dopišljejo do 1. februarja 1905 tajniku jednote. Dokler pa društva nimajo jamčenega poročta, toliko časa se nemorejo pošiljati društvam denar ali kake druge vrednosti.

Zdravniška spričevala naj se istotako pošiljajo takoj tajniku kedar kak ud zbolil, ne pa še le takrat ko ozdravi. Ako bolezen trpi dlje kot 14 dni, tedaj se mora spričevalo ponoviti vsacih 14 dni. Kedar član ozdravi naj se opomni zdravnika, da vpiše na spričevalo, koliko časa je bil bolan. Če bolezen traja dlje kot 14 dni naj se podpora zahteva na vsacih 14 dni, ne pa še le čez 2. ali 3. mesece.

Najbolje je, da ima vsako društvo svojega zdravnika, in da se člani v bolezni obračajo le do društvenega zdravnika.

Pripetilo se je že, da je v zadnjem času dobil tajnik jednote od treh članov enega in istega društva tri različna zdravniška spričevala od treh raznih zdravnikov. To naj se v prihodnje opusti.

Sklep osrednjega odbora jednote z dne 15. decembra 1904

IVAN STONIČ, I. r. predsednik.

S. N. P. Jednota.

Bodočnost ameriških Slovencev v njej!

Marsikdo lahko miselnih ljudi meni, da notranje gospodarske organizacije, to so podporna društva, zabavna, izobraževalna itd., ki se organizirajo v narodnem smislu nimajo nikacega večjega pomena za javno življenje ali mnenje, delovanje ali nehanje, dasiravno je danes — lahko rečeno — brez izjem vsled gospodarskih odnošajev vedno v neposredni dotiki eden z drugim. Da, v zvezi! zavedujoč se skupne moči, gotove zmage nad vsakim pritiskom na delujoče sloje.

Narodno gospodarske organizacije, če so ustanovljene na moderni in solidni podlagi so faktično le pripravljavnice, ki izražajo teoretično in delujejo praktično za nekaj zvišenejšega, nekaj popodnejšega . . .

Čas in razmere, v katerih živimo danes, zahtevajo, da v tem burnem času, ko se bje boj za pravico in resnico, za obstanek tisoč in tisoč bitij, ki so vsvarjeni vsi enako, da ne izgubimo iz pred oči niti najmanjšega akta, ki se je odigrava v usodi človeštva. Vedno nam je stati na braniku, v vsakem nastopu, vse povsod se nam je zavedati, da se gre za človeštvo in ne za nakupičevanje blaga. Na ta način delajo narodi, ki so pred nami in ki so se otrsli srednjeveškega jarma.

Vsi ti so si v bistvu enaki; vsi hite k altarju prosvete v vsacem dejanju in nehanju, vedo, da jih nekoč združi moč, ki vstaja v masah in posamezniku blagih src v prid človečanstvu . . .

Ta načela si je stavila že pri ustanovitvi S. N. P. Jednota, ktere odbor je lahko ponosen na armado zavednih Slovencev v Ameriki, katerih število vidoma narašča.

Nobena slov. jed. v Ameriki ni vstanovljena na tako praktični in trajni podlagi kot je S. N. P. J. z

ozirom na bodočnost.

Evo dokaza! Kdor pozna razvoj časa in njega razmere, mora nehoti priznati, da se vsi zavednejši sloji organizirajo, bodisi gmotno ali duševno le centralistično, ker je na ta način pomnožena moč ali pomoč svojemu bližnjemu. S. N. P. J. bode v teku nekaj let s požrtvovalnostjo in delom svojih članov lahko plačevala po 10—12 dolarjev tedenske bolniške podpore in to le vsled tega, ker je centralizirana. S takimi izdatnimi podporami se druge jednote v bodoče pač ne bodo mogle meriti. Urednik "Nove Domovine" celo trdi, da se jed. á la K. S. K. J. ali J. S. K. J. bližajo financijelnemu propadu, v kar našteva temu v dokaz, skrbno in sumarično izdelan račun, ki se naslanja na vrsto periodičnih smrtnih slučajev, ozir. naraščajev. In prav ima ured. "N. D." ko to trdi. Jednote, ki niso centralistične jim preti prej ali slej pogin.

Zatorej rojaki po Ameriki: vstanovljajte društva, ter se priklopite k S. N. P. J., ki je edina najsigurnjša gospodarska organizacija za bodočnost.

Vsa natančnejša pojasnila daje: I. tajnik M. V. Konda, 683 Loomis St., Chicago, Ill.

Ivan Stonič, predsednik S. N. P. J.

Društvo "Slavija" št. 1 "S.N.P.J."

Na zadnji seji so bili izvoljeni naslednji bratje v odbor: Frank Klobučar, predsednik; Josip Verščaj, podpredsednik; John Duller, tajnik; Alojzij Juvan, zapisnikar; Martin Potokar, blagajnik in zastopnik.

Gospodarski odsek: Anton Trampuš, John Verščaj in Fortunat Cepuder.

Bolniški odsek: Josip Potokar, Jakob Polanšek in John Hrvat.

Reditelj: Mihael Skočir.

Martin Konda, I. r. zapisnikar.

Društvo "Triglav" št. 2 "S.N.P.J."

Društvene seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu točno ob 1/2 popoldne v prostorih g. M. K. 1. ulica.

Vsi člani se opozarjajo, da bi obiskujejo vse seje redno, ker ne zadostuje, ako se le mesečni doneski vplačujejo redno. Društvo napreduje, in treba si bode nabaviti lastno deželno zastavo. Odbor sam pa ne more sklepati o taki stvari, dokler niso navzoči vsi bratje.

V društvu smo vsi enaki, torej upam, da mi mojih opazk ne bode nihče vzel za slabo.

Član društva postane lahko vsaki Slovenec ali Slavjan, ki je spolnil 18. ter ni prekoračil 45. leto, in plača \$1.00 vstopnine za Jednoto.

Društvo "Naprej" št. 5 "S.N.P.J."

Na zadnji mesečni seji so bili izvoljeni naslednji bratje v odbor:

Frank Černe, predsednik, 41 Glace Ave.; Frank Pečjak, podpredsednik, 1715 St. Clair St.; Frank Russ, tajnik, 1778 St. Clair St.; Anton Bobek, zastopnik, 1778 St. Clair St.

V gospodarski odsek so voljeni bratje: Ivan Sodja, Frank Radel.

Frank Russ, I. r. tajnik.

Društvo "Zarja" št. 15 "S.N.P.J."

Na ustanovnem shodu so bili voljeni bratje v odbor: Mat. Poterbin, predsednik; Josip Polanc, podpredsednik; Josip Kožuh I. tajnik; Ivan Terzan, II. tajnik; Fran Groschel, blagajnik.

V gospodarski in bolniški odsek so pa izvoljeni bratje: Jak. Lazar, Frank Krefel, Fran Dobnik.

Josip Kožuh I. r. I. tajnik.

Naš zastopnik Frank Petrič obiskuje sedaj rojake v drž. Kans. ter nabira naročnike za "Glas Svo bode". On je pooblaščen pobirati naročnino za list "Glas Svobode" in Koledar.

Upravništvo "Gl. Sv."

Ali ste že nakupili božična darila?

Mi smo se odločili opremiti našo prodajalno z najlepšimi, najfinejšimi in najraznovrstnejšimi božičnimi darili.

Mi ne bomo znižali cen po božicu, ker smo jih znižali že sedaj. . . . .

AKO ŠENISTE NAKUPILI BOŽIČNA DARILA TEDAJ SI OGLEDJTE NAŠO PRODAJALNO ZADNJE DNOVE PRED BOŽIČEM, NAŠLI BODETE DARILA ZA MOŽKE, ŽENSKÉ IN OTROKE.

FRANK STONICH, prodajalec. Vprašajte po št. 22.

Dr. Kolacek & Co.

559, 561, 563 and 565 BLUE ISLAND AVE.

Kupljena darila se razpošljejo na zahtevo vsakomur na dom, ki stanuje v mestu.

Vesti iz jugoslovanskih pokrajin.

— Surov oskrbnik v Idriji. Sredi meseca novembra sta prišla oskrbnik Kratký in paznik Vončina kontrolirat delo dveh rudarjev. Delo je bilo slabo in delavca sta prosila g. oskrbnika Kratkýja za zboljšanje gedinga, ki je nato pogledal delo pa rekel: ne znate delati. In s paznikom odideta proč, ne da bi sploh zvršila geding. Delo je le kazalo slabše, zato gresta delavca 21. novembra k oskrbniku g. Kratkýmu in ga prosila, naj pride pogledat v jamo, da bo videl, kako je. 22. novembra pa g. Kratký res pride na to polje, kjer sta delala, k njima pa ni prišel, akoprem je obljubil. 24. novembra pa pride on in paznik Vončina. Delavca sta bila ravno v takem delu, da je bilo vse narobe. Strelci prednega šihla so "haupt-pin" premaknili in nutelstuke zlomili, zato sta pripravila nov les, da pokvarjeni zamenjata. Ko to delata, zavpije pod senkeljnom paznik Vončina: pri miru gori! Delavca z delom prenehata. Oskrbnik Kratký pride in vraša, kaj delata. Ko povesta, da to in to, stopi Kratký na desko, ki je ležala čez senkelj, na kateri pa je rudar D. čepel. Kratký poskuša, če je dovolj trdna, in če je varno pod nogami. Rudar D. pravi: gospod, tu je varno. Kratký pregleduje delo, pri tem se zadene z roko na dilo, ki je nad mansfartom; konec dila se sname in obvisi na spodnji dili, ne da bi se kaj zgodilo. Paznik Vončina se nato oglasi: "Poglejte, kako je gvišno!" Po teh besedah se stegne gosp. Kratký in udari rudarja D. preko glave. Rudar D. je bil ravno nad prepadom; pri udarcu je bil tako zmeden, da se je kar tresel in da ni vedel, kje je. Medtem pa se je delo merilo ter rudarjema zaslužek odmerjeval. — Kaj zasluži gospod oskrbnik Kratký za svojo brutalnost? Nič drugzega, kakor da bi mu vrnil delavec dve gorki zausnici, da bi vedel, da se delavec ne tepe ne kaznovano.

— Početje malopridnega župnika. Iz Babnega Polja se piše: Z nestrpnostjo smo pričakovali onega zaželjenega dne, o katerem nam je naš župnik Adolf Knol prorokoval, da nas zapusti, ter se poda službovat na večjo in boljše faro. Ali žalibog, naši upi, naše nade so bile zastoj. Župnik Knol se vedno uganja pri nas nečuvne surovosti, sramoteč zunaj in v cerkvi potrpežljive Babnopoljce z lumpi, lažnjivci in drugimi nedostojnimi in nespodobnimi pridevki, bijoč s pestmi po altarju pri maševanju kot pijanci po gostilnah, metajoč evangelijsko knjigo raz loco v Marijine hčere ter počez poštene vernike iz hiše božje kričoč: "Marš vn, marš vn, jaz ne bodem več maševal ne za žive ne za mrtve Babnopoljce, tudi spovedoval ne bodem nobenega več, preklinjajoč ob enem sramotno. Dobrosrčno je svojemu sovražniku odpustiti, tako je storil tudi tukajšnji posestnik Janez Troha, kojega je bil g. župnik iz cerkve zapodil, ter odpustil prosečemu župniku. A kako se mu je župnik Knol zahvaljeval v nedeljo pri popoldanskem cerkvenem opravilu, rekši: No, kaj ima oni-le sedaj zato, ker me je tožil, nič, omazal se je in vsi ste se omazali, jaz sem pa vzvišen, vzvišen in še kako vzvišen! Kaj pa ej zato, ako sem mu rekel marš vn, je li to kaj razaljivega, razaljivo je to, ako kdo kakemu drugemu reče k . . . r zato si velja iskati zadoščenja." Take nesramne in pohujšljive besede mora mladina poslušati pri krščanskem nauku, ali ni to že skrajno! Kam pridemo, ako pojde tako naprej!

— Hudiča zna panati iški župnik dr. Mauring. Kakor je že splošno znano, se božji namestnik za Ig ne prestando tožari ter nakopava svojim faranom pota k sodišču. Pri razpravi, pri kateri je dobil župnik zaradi strupenega jezika osem dni ričeta, bi bil moral tudi pričati o dotni grobokop. Ker pa je imel mož več vesti in poštenja kot njegov župnik, ni mogel pričati v prilog duhovnemu obrekovalcu. To je Mauringa tako razkačilo da je vzel grobokopu službo. Nekega dne nato je stala žena odstavljene grobokopa na pragu svoje hiše, ko pride mimo božji namestnik Mauring.

Obrnil se je proti ženi, ji pokazal svoj precej obilni jezik, ter ga še podaljšal z razprostrtimi prstmi svojih posvečenih rok. Pri tem je zameketal kakor planinski kozel ter pristavil rohneče: "Tvojega starega bo hudič vzel!" Žena mu je mirno odgovorila: "Pri naši hiši nima hudič kaj opraviti, kaj pa če bi vzel vas." Župnik pa ji je obrnil hrbet z besedami: "Jaz ga pa znam panati!" — Kdor pozna to nesnažno duhovno posodo, ne bo dvomil nad resničnostjo te zgodbe. Tako utrjujejo apostoli škofa Bonaventure edino zveličalno vero ter vodijo izročene jim ovčice — nazaj h Kristusu kralju.

— Kaplan kot pedagog. Kaplan v Vipavi, ki je obenem šolski katehet, je napravil veliko protipostavnost in vsled tega provzročil silno ogorčenje. Brez pravega vzroka, zgolj da bi se izkazoval, je pretepal otroke in imel jih zaprte do 2. ure popoldne. Otroci, katerih množica pride iz obširne okolice in to pred 8. uro zjutraj, bili so nekateri do obnemoglosti prestradani in tudi ponesnažili so sobo in obleko. Glavni kontingent zaprt je bil radi tega, ker pretečeno nedeljo ni bil — pri maši. Kazen je zadela tudi take otroke, ki še nikdar kaznovani niso bili in ki so bili vselej odlični. Ko so starši in oskrbniki jeli prihajati v šolsko poslopje, se je fare potajilo. — Farji so povsod enaki.

— Nova Panonija? "Slov. Nar." poroča, da je neki konsorcij vnanjih inancijev sklenil ustanoviti pod Stolom na Gorenjskem, in sicer na lepi trikotni ravnini, med vasmii Begunje, Lesce in Radovljica, novo mesto, kateremu hoče dati ime "Nova Panonija". Mesto bi bilo zgrajeno popolnoma moderno po Belamijevem načrtu in bi imelo koj iz začetka svojo centralno kurjavo, vodovod in razsvetljavo poleg drugih izvirnih modernih naprav. "Nova Panonija" bi stala ob progi železnice, ki bode v bodočem času vezala preko Trziča in Kamnika Štajersko z novo Bohinjsko železnico. Ko bodo inženirji izgotovili vse načrte za to novo mesto, prično podjetniki nakupovati svet, katerega bodo baje dobro plačevali. — Koliko je na tej bajni vesti resnice, bo seveda pokazala bodočnost, ker nemogoče ni pod solncem dandanes več ničesar.

— Ogenj. Te dni ob 1 uri ponoči so začele goreti v pralnici otroške bolnice na Elizabetni cesti neke deske. Oddelek gasilnega in reševalnega društva se je takoj pripeljal na lice mesta in ogenj pogasil. Vzrok ognju je bil, ker so dekile vrgle tleč pepel za pralnico, vsled česar se je vnelo perilo. Škode je samo to K.

— Ilustracija šolskih razmer na Kranjskem. "Učiteljski Tovariš" poroča, da je v postojnskem okraju v vasi V. nastanjena šola v koči, ki je napol v zemlji in je nekdanj služila rudarjem za skladišče. Ze petnajst let se dela, da se dobi za šolo primerno poslopje. Zdaj je bila komisija, in ta se je izrekla, da se najame za šolo soba, ki je prvem nadstropju nekega svinjaka. V svinjaku so seveda svinje, na drugi strani javno stranišče, vhod je kar s ceste, soba je pa tako majhna, da sedanje klopi ne gredo vanjo.

— Grozna nesreča se je pripetila pri gradnji železnice v predoru pod Logom pri Sv. Luciji včeraj. Ko so sli delavci opoludne iz predora, sta imela nalogo, zapaliti dve mini. Neki Bovčan in laški delavec Leoni Kosta zapalila prvo, sta skočila na varno. Užgana mina je počila, ali druga se ni hotela vžgati. Leoni je priskočil, da zapali drugo, ali ko je prišel do nje, je počila ter mu odnesla del glave in eno roko. Seveda je bil Leoni takoj mrtev. Leoni ima dva sina, eden star 18, drugi 16 let. Pri kosilu sta izvedela o nesreči, ki je zadela očeta.

— Graščak — kramar. V Celju je otvoril trgovino z moko in poljskimi pridelki baron Edmund Euobloch, graščak v Žoneku pri Braslovčah.

varovalne ponudbe ljudij, ki so bili bolni. Šlo se je za tem, zavarovati jih za 20.000, 40.000 ali 60.000 K, in po smrti njih dobiti denar. Maja meseca leta 1900. je bil Viktor Cerič poslan v Gorico, da bi napravil kupčijo na račun zavarovalnice "The Mutual" in že takrat se mu je reklo, da se mora glede preiskav vedno le obrniti do družbenega zdravnika dr. Grešiča in dr. Fratnika. Nekoliko dni na to je poslal Cerič na družbo "Mutual" v Trst zavarovalni predlog Feruccija Brassa za K 20.000. Ker je bilo pa iz predloga razvidno, da je bil zavarovanec preiskan od zdravnika g. dr. Avg. Gregoriča, ki ni zaupnik družbe, je poslala družba v Gorico Edvarda Finca z naročilom, da mora zavarovanca preiskati dr. Grešič. Ko ga je preiskal, je sporočil, da pozna Brassa in njegovega brata od rojstva, da ga je že pred več leti radi tifusa in vnetja pljuč zdravil in da radi tuberkuloze in mrzlice vedno bruha kri, da se je celo že podal v Genovo, da se podvrže zdravljenju Maraguana in da je tudi njegova sestra tuberkulozna. Ako se torej primerja poročilo dr. Grešiča z onim dr. Gregoriča, izhaja, da je Brass svojemu zdravniku dr. Gregoriču glede zdravja povedal neresnico, rekoč, da ni bil nikdar bolan v svojem življenju in da je edino njegova sestra umrla na tifusu. Cerič je bil o tej bolezni Brassa dobro poučen. Družba zavarovanja na podlagi izpričeval svojega zdravnika ni sprejela. In res je omenjeni umrl 18. aprila 1903. na tuberkulozi.

V Podporo

stavkjuočim klesarjem, kamnosekom in leptičarjem v Nabrožini, Primorsko.
John tonič 50c. John Meden \$1.00 Lovrenc Korenšen 25c. Ferd. Zadnikar 25c. John Mesece 25c. Karol Presečki 25c. Jos. Vidna 10c. Anton Prešern \$3.00 Jos. Zavertnik 50c. Alojzij Zalar \$1.00 Nace Malovašič 50c.

Trgovec

delavec

gospodinja

otrok

vsi morajo jesti.

Srečni so, ki lanke delajo in kojim jed diši.
Ako hočete ohraniti si moč in zdravje, rabite

Trinerjevo zdravilno grenko vino

To vino je naravni pridelek. Izdeluje se iz naravnega vina in iz importiranih zdravilnih evropskih zelišč. Ta lek deluje direktno na želodec s tem, da ga krepi in vsposobi za prebavo hrane; toraj včinkuje tudi na čreva, da se zavrh prebavni proces popoloma.

VSA HRANA,

ki se je prebavila pravilno, se spremeni v čisto kri.
ki je podlaga zdravju, lepoti in življenski moči

Trinerjevo zdravilno grenko vino

ozdravi

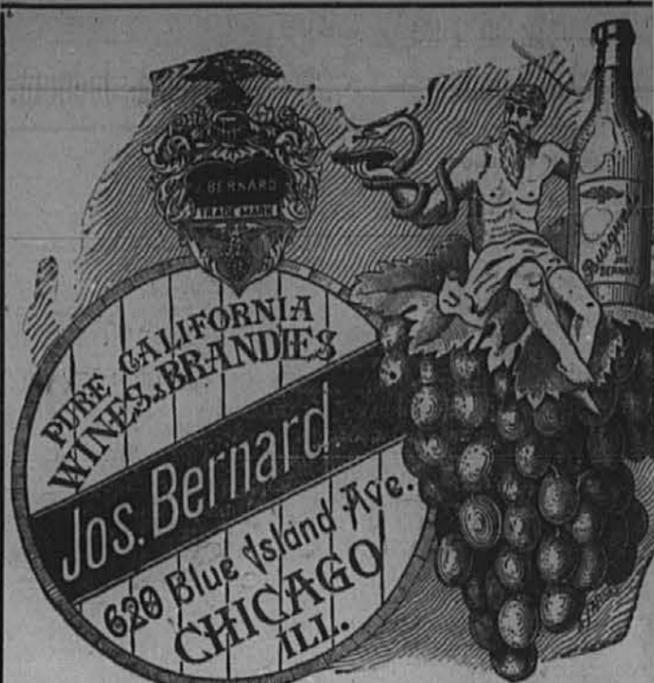
vse želodčne bolezni,
vse nepravilnosti v črevah,
vse nepravilnosti na jetrah,
vse krvne in kožne bolezni,
vse živčne bolezni, nespečnost.

Ako se počutite slabo, tedaj pijte Trinerjevo vino. To vas bode zopet oživilo. Mogoče, ženske in otroci smejo rabiti to vino, ker je naravno in zdravilno. Se dobiva v lekarnah in dobrih gostilnah.

JOS. TRINER

799 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Trinerjev brinjevec ozdravi vse bolezni na jetrah in žolču.
Prideluje se iz kranjskega brinja.

Edina vinarna, ki toči najboljše kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljico. Vsi dobro došli!

Kdor se želi učiti in naučiti angleško brez učitelja

naj si nabavi ravnokar izišli

Slovensko---angleški---rečnik.

Knjižica je jako razumljivo sestavljena, poleg angleških besedi nahaja se pravilno izgovarjanje istih. Oblika knjižice je žepna, toraj pri vsaki priliki v porabi.

CENA JI JE SAMO 60 CENTOV.

Denar pošljite po Money-Orderju ali pa v znakah na naslov

V. J. Kubelka, P. O. Box 744
New York V. Y.

Jesenska in zimska zaloga oblek in sukenj

je največja in najpopolnejša. Mi lahko ustrezemo vsace-mu nezadovoljca, ker prodajamo nove jesenske in zimske obleke

po \$6.00 do \$20.

Nove zimske suknje po \$5.00 do \$20.

Jugo-zapadni vogal Blue Island Avenue in 18. ceste. JELINEK in MAYER, lastnika.

NAZNANILO.

Opozorjam slovenske trgovce-saloonaarje in tudi drugo p. n. občinstvo na importirano brinje iz Ljubljane, iz katerega kuham sam najbolj brinjevec! Dvanajstina steklenic stane \$15. poleg pa mora vsakdo sam plačati prevozne stroške. Kdor hoče dobro kapljico brinjeva- ca niti, naj se obrne na

John Kracker-ja
1199 St. Clair Str.
CLEVELAND, O.

Ako hočeš imeti fine slike, idi k fotografu

LIEBICH-u
80-86 Euclid Ave.
Cleveland, Ohio.

ZA ameriko patentirane Harmonike, izvrstno delo, se dobe samo pri Slovencu

John Golob
203 BRIDGE ST. JOLIET, ILL.

NAZNANILO.

Naznanjava rojakom, Hrvatom in drugim br. Slovanom, da sva kupila veliki, splošno znani

.....SALOON.....

pod imenom "Narodna dvorana," sedaj "Slovenski Dom". Priporoča o. občinstvu, posebno raznim društvam veliko plesno dvorano za razne zabave in druge dvorane za društvene seje. V saloону "pool table" in glasovir Točiva pristno pilzensko pivo in drugo izborno pi-jačo. V istih prostorih otvorila sva tudi vinarno. Točiva izborna kalifornijsko, Trinerjevo in druga bela in rdeča vina. rdeči burgundec, beli tokajec, risling in druga fi-na vina se dobe pri naju na debelo in drobno.

Potniki dobe pri naju prenočišče in vsa potrežbo. Vsi dobro došli!

Mladič bratje

585-587 S. Centre Ave. na vogalu 18. cesti. TEL. LOOMIS 498 Chicago, Ill.

POSEBNO OBVESTILO.

Nova prekomorska vožnja čez sredozemsko-adrijsko morje, po proiskuseni črti

Cunard Line

ustanovljena 1. 1840.

Najstarejša prekomorska črta. S 26. aprilom je upeljala Cunard Line direktno vožnjo iz New Yorka v Trst in na Reko, s prestankom v Neapolju.

Ti izborni in moderni parniki s dvojnimi vijakom, zidani leta 1904, imajo nad 10,000 ton teže, odpeljujejo iz New Yorka kakor sledi:

Ulfonia (z dvojnimi vijakom) 10,402 ton teže, v torek 13. decembra.
Slavonia (z dvojnimi vijakom) 10,605 ton teže, v torek 20. decembra.
Pannonia (z dvojnimi vijakom) 9,851 ton teže, v torek 3. januarja.
Carpatia novi parnik (z dvojnimi vijakom) 13,564 ton teže, v torek 17. januarja, in zatem redno vsakih 14 dni.

Povprašajte pri naših agentih o niskih cenah in posebnih novih udobnostih v tretjem razredu. Agenti se iščejo v vsakem kraju. T. G. Whiting Mgr., Dearborn in Randolph Sts., Chicago, Ill.

RAZNO.

— Mučenica jezuitov. Prizivno sodišče v Aiksu (Francija) se je pečalo te dni s pritožbo nekega Greniera proti jezuitskemu redu. L. 1902 je namreč umrla Greniera sestra Amelie, ki je zapustila veliko svoje premoženje trem tujim osebam kot posredovalcem za jezuitski red. Brat je zahteval razveljavljene testamenta ter je to tudi dosegel, dokazavši sodišču, da je bila njegova sestra žrtva jezuitskega ti-hotapstva, kajti jezuitje so lepo in za življenje zelo razvito deklico cela desetletja na najgrozovitejše načine duševno mučili. Amelie je bila hči pobožnih, katoliških starišev v Bordeauxu. Do 17. leta se je vzgajala v samostanu. Ze takrat, in pozneje v spovednici so dobili deklico jezuitje popolnoma pod svoj vpliv, ker so vohali pri njej lepo premoženje. Posebno je bil jezuit Roucaniere, ki je pobožno dekle popolnoma zmedel. Jezuitska sleparija in neznanske mu-ke, ki jih je deklica prestajala pod jezuitskim vplivom, vse to je razvidno iz dnevnika, ki ga je Amelie pisala in ki so ga pri sodišču preči-tali. Dnevnik je pisala z vednostjo jezuita, ki ji je k vsakemu poglavju delal svoje blazne opazke. Starši so kmalu poznali, da so jim jezuitje zapejali hčer ter so si na vse načine prizadevali, da bi jim jo izrgali. Toda zaman. Kar imajo enkrat duhovni sleparji v svojih krempjih, ne izpustijo nikdar več. Ko je začela deklica dvomiti, ali bi slušala jezuita, ki ga v svojem dnevniku imenuje le "dobrega sladkega očeta", ali svoje starše, zapisal ji je jezuit v dnevnik: "Kdor pride k meni in ne sovraži očeta in matere, da, tudi svoje lastno življenje, ne more postati moj učenec." Deklice so se lotili strašni dvomi. Starši so se bali, da jim znori, zato so storili zadnji korak ter se preselili s hčerjo v Marzilj. Toda vse zaman. Je-zuit v Bardeauxu jo je priporočil svojemu stanovskemu tovarišu v Marzilju, in trpinčenje se je nada-ljevalo. Vedno globlje je padala v blazni misticizem. V svoj dnevnik je zapisala: Nisem več sama svoja. V slepi poslušnosti hodim naprej, žene me volja, ki ni več moja volja." Toda narayni poklic zdrave ženske se le ni dal zatreti, dasi se je postila in bičala. Vsako uro ponoči je vsta-la ter poljubljala tla. V postelji je imela križ, ki je imel na zadnji strani železne osti, a z vsvo močjo si ga je pritiskala k prsim. Na sebi je imela vedno srajco iz železne žice ter pas z ostrimi železnimi bodicami. Tudi so našli še ves krvav spleten bič, s katerim se je do tristokrat na dan bičala. V dnevnik je zapi-sala: "Preveč je! Oče (t. j. jezuit) preveč priganja. In vendar moram dospeti do svojega cilja, ako hočem postati vredna preljubljene družbe" (jezuitov). Jezuit pa ji je zapisal zraven, da še ni dovolj zatajevanja ako hoče biti tesno združena z Zve-ličarjem, da ga bo videla in čutila (dalje je bil nesramen seksualno-verski opis). S takim peklenjskimi blodnjami so jezuiti srečno spravili dušo iz blazno trpinčenega ženskega telesa, toda plen jim je pa sodišče vendar še izrgalo.

— Lev in tiger. — V neko malo vasico je prišla menažarija, kjer so lahko videli vaščani najbolj divje zverine za en groš. Neki potujoči, brezposelni mladenič pride k direk-torju te menažarije, vpraša ga po delu, in ker je znal izborno rjoveti, je bil sprejet. Dan poprej je nam-reč poginil direktorju edini lev, ka-teremu sta sedaj oba slekla kožo, v kojo se je zavil mladenič, in s svo-jim rjovenjem, s svojim divjanjem in s svojimi divjimi skoki prepriče-val gledajoče obiskovalce o istiniti eksistenci divje zveri. Pri nekem groznem skoku se je udrla stene kletke in nesrečni mladenič je zagle-dal v sosedni kletki pravcatega tigra. Levu je minila divjost, šel je proti izhodu in začel upiti s prvim člo-vezkim glasom: "Pomagajte, pomagajte!" Toda kako se začudi lev, ko sliši tigra govoriti: "Mołci kozel, osel, saj sem tudi jaz "fovš"!"

— Dva nova svetnika so napravili v Rimu 11. m. m. Seveda sta oba latinca, eden se imenuje Alessandro Paoli, drugi pa Gerardo Majello. Malo težko ju bodo izgovarjale na-še tercijalke. No, pa že pojde.

— Pristaš grofa Tolstega. Pri zaprisegi vojakov dne 1. novembra v Olomucu ni hotel novinec 13. brambovskega polka I. Nemrava priseci, češ, da je pristaš naukov grofa Tolstega, ki v svojih spisih prepoveduje ubijanje. Nemrava so takoj zaprli ter ga izročili brambovskemu vojnemu sodišču v Krakovu. Preden pa se razsodba razglasi, se predloži še vojnemu nadsodišču in vojnemu ministrstvu.

— Premeten tat. Na praškem kolodvoru je bil oddan zabož za Smichov. Ko so istega v skladišču drugi dan po prihodu znova preteh-tali, se je pokazalo, da je težji kot je bil pri prodaji. Obenem so že-lezniški uslužbenci opazili, da je več zabojev v skladišču okradenih, a po-tolazili so se, ko so pokradene reči našli v omenjenem zaboju. Moža, ki je prišel kmalu potem po težak zabož so prijeli in zaprli, kajti bil je tat, ki se je dal po sokrivcu oddati v zabož za tovor, da je v skladišču v Smichovu zlezal iz zaboja, okral druge pošiljatve, jih spravil v svoj zabož ter potem pognel, a drugi dan je prišel po zabož in v — past.

— Koliko stane moderna bitka? Kaj je stala bitka pri Liaojangu? To vprašanje je neki izvedenec iz-računal in nekem angleškem časopisu na sledeči način: Bitke se je ude-ležilo 125,000 Rusov in 150,000 Japoncev. Ako se od tega števila od-šteje rezerve ter se računa z dej-stvom, da se niso mogli vsi vojniki naenkrat bojevati, tedaj se lahko vzame, da se je približno 60,000 Ru-sov in 80,000 Japoncev bojevalo 60 ur. Vsak vojak je porabil 1200 pa-tron, torej skupno 160 milijonov, kar je vredno 8 milijonov kron. Tri-sto topov, ki so bili v bitki, je iz-streljalo kakih 4 in pol milijona granat, ki stanejo povprečno po 8 kron, torej skupno 36 milijonov kron. V tej svoti niso seveda vračunjeni stroški za popravo pušk in topov; po dveh ali treh bitkah, kakor je bila ona pri Liaojangu, je taka po-prava neobhodno potrebna. Vsak japonski poljski top stane približno 8000 kron. Veliki topovi, ki branijo Port Arthur, stanejo do 800,000 kron in vsak strel stane 100 K. Do-sedaj je izdala japonska vlada za vojni material 240 milijonov kron; Rusi so potrebovali dvakrat toliko tako da je porabljeno iz raznih ev-ropskih in azijskih arzenalov za 720 milijonov kron vojnega materiala.

— Car v ruskih pregovorih. Sle-deči karakteristični pregovori se ra-bijo o carju med ruskim narodom: Ako car pljune v skledo, se ista raz-poči vsled napuha. — Krona carja ne varuje glavobola. — Tudi carjeva pljuča ne izpihnejo solca. — Tudi carjev hrbet bi krvavel, ako bi dobil knute. — Celo gobavega carja proglasijo za zdravega. — Ako jezdi car, najeto kljuse se računji vsak korak za miljo. — Car je pač strič-nik ljubega Boga, toda njegov brat pa ni. — Carjeva roka je dolga, a do neba ne doseže. — Tudi carjev jesih ne sladi. — Tudi carjeva roka nima več kot pet prstov. — Carjev glas najde odmev, četudi ni hribov v bližini. — Trivprezni carjev voz zapušča za seboj globok sled. — De-bel car ni za smrt težji kot mršav berač.

— Dober tek! Neki Anglež, last-nik velike trgovine, potoval je po Kitajskem. Slučaj je nanesel, da je prišel tudi v mesto Kogkong. Mandarin tega mesta ga povabi na

kosilo. Anglež kosi z velikim ape-titom, posebno mu tekne mastna, le-pa rumena pečenka; pa naenkrat mu šine v glavo neprijetna misel! Kaj, ko bi bila to mačka? Slišal je, da Kitajci posebno radi jedo mačke. Sklene torej povprašati. Toda An-glež ni znal ni besedice kitajski in mandarin ni besedice angleški, zato kaže Anglež s prstom na pečenko in vpraša: "miau, miau?" Kitajec pa odkima z glavo in reče: "hou, hou!" (Bila je namreč pasja pečenka!)

— Premeten tat. Na praškem kolodvoru je bil oddan zabož za Smichov. Ko so istega v skladišču drugi dan po prihodu znova preteh-tali, se je pokazalo, da je težji kot je bil pri prodaji. Obenem so že-lezniški uslužbenci opazili, da je več zabojev v skladišču okradenih, a po-tolazili so se, ko so pokradene reči našli v omenjenem zaboju. Moža, ki je prišel kmalu potem po težak zabož so prijeli in zaprli, kajti bil je tat, ki se je dal po sokrivcu oddati v zabož za tovor, da je v skladišču v Smichovu zlezal iz zaboja, okral druge pošiljatve, jih spravil v svoj zabož ter potem pognel, a drugi dan je prišel po zabož in v — past.

— Koliko stane moderna bitka? Kaj je stala bitka pri Liaojangu? To vprašanje je neki izvedenec iz-računal in nekem angleškem časopisu na sledeči način: Bitke se je ude-ležilo 125,000 Rusov in 150,000 Japoncev. Ako se od tega števila od-šteje rezerve ter se računa z dej-stvom, da se niso mogli vsi vojniki naenkrat bojevati, tedaj se lahko vzame, da se je približno 60,000 Ru-sov in 80,000 Japoncev bojevalo 60 ur. Vsak vojak je porabil 1200 pa-tron, torej skupno 160 milijonov, kar je vredno 8 milijonov kron. Tri-sto topov, ki so bili v bitki, je iz-streljalo kakih 4 in pol milijona granat, ki stanejo povprečno po 8 kron, torej skupno 36 milijonov kron. V tej svoti niso seveda vračunjeni stroški za popravo pušk in topov; po dveh ali treh bitkah, kakor je bila ona pri Liaojangu, je taka po-prava neobhodno potrebna. Vsak japonski poljski top stane približno 8000 kron. Veliki topovi, ki branijo Port Arthur, stanejo do 800,000 kron in vsak strel stane 100 K. Do-sedaj je izdala japonska vlada za vojni material 240 milijonov kron; Rusi so potrebovali dvakrat toliko tako da je porabljeno iz raznih ev-ropskih in azijskih arzenalov za 720 milijonov kron vojnega materiala.

— Sodrugi Anton Prešern je naročil in plačal list za eno leto za strokovno društvo klesarjev, kamnosekov v Nabrežini.

POMOČ IN ZDRAVJE BOLNIKOM

zamore dati samo oni zdravnik, kateri popolnoma pozna globine vsake bolezni.

l'riznalna in zahvalna pisma za popolno ozdravljenje dobiva od vseh strani samo

Prof. Dr. E. C. Collins,

iz vseučilišča v New Yorku

in to je najbolji dokaz, da je on edini zdravnik, kateri je vse ljudske bolezni točno in pazljivo preštudiral in preizkusil.

Zatoraj, rojaki Slovenci! Mi, vam priporočamo samo in edino te slavnega in izkušenega Prof. Dr. Collinsa.

On je edini zdravnik, ka'erl more in tudi jamet za popolno ozdravljenje vsih bolezni na pljučah, prsib, želodcu, črevesih, ledvicah, jetrah, mehurju, kakor tudi vsih bolezni v trebušni votlini — potem bolezni v grlu, nosu, glavi, neraznost, živčne bolezni, prebudo hrpanje in bolezni srca, katar, prebrijanje, nadubo, kašel, bronhijalni pljučni in prsni kašel, bujvanje krvi, mizlico, vročino, težko dihanje, nepravilno prebavljanje, revmatizem, gihl, trganje in bolečine v hrbtu, ledjih in boku — zlato žilo (hemo sile), grlo ali prely, nečisto in pokvarjeno kri, otokle noge in telo, vodennoc, boľjast, slabost pri spolnem obsevanju, poncejo, nasledke izrabljavanja samega sebe, šumljenje in tok iz vles, oglušenje, — vse bolezni na obeh, izpadanje las, luske ali pruhne po glavi, srbečico, lišaje, mazolje, turo, krate in rane. — vse ženske bolezni na notranjih organih, neurastenično glavobol, neredno mesečno žikenje, beli tok, bolezni na maternici, t. d. kakor tudi vse ostale notranje in zruvanje bolezni. Prof. Collins je prvi in edini zdravnik, kateri ozdravi „JETIKO“

Prof. Collins ozdravi vse tajne moške in ženske spolne bolezni kakor tudi „Sifilis“ točno in popolnoma,

(Zdravljenje spolnih bolezni ostane tajnost.)

Čitajte nekoliko najnovejših zahvalnih pisem s katerimi se naši rojaki zahvaljujejo, ker so popolnoma ozdravili:

Bolezen pluč in bronhialnega kašla v prsnem organizmu ozdravljena.

Osnjeni Prof. Collins: „Est se vam lepe zahvalim za vaše zdravila ki ste mi jih poslali, ker jaz sam popolnoma ozdravi in se prav dobro počutim, ker tud zdej lahko delam. Če bom še kdaj bolan se bom pa spet na vas obrnil in vas bom tud usm mojim rojakom perporoču. Vam se še ukirat prav lepo zahvalim.“

Rheum atizem in zastarela zeludečna bolezni ozdravljena.

FRANK MAVER, 67 Stafford St., Cleveland, O.

Mike Guštin, 5 Greenwood Ave. TRENTON, N. J.

Spolstovant gospod: „Dobil sem vaše medicino u pravem času in sem jih tud po vašem naročilu precej račun nucat in ker se vam tud prav lepo zahvalim ker ste mi tako ta prav medicino poslali ker moje zdravje prav hitro napreduje in se že čutim popolnoma zdravega. Če bi se primerno da bi me še kdaj kakšna bolezen napadla, se bom prav gvilno precej na vas obrnil. Tudi svojim komarantam sem vas že in vas bom še za naprej priporoču, de ne j se samo na vas obrne- ja če toja bolni, in če tejo hitro ozdravi.“

I. HRIBAH, Box 674, Collinwood, Oh.

Maria Pleternik, Box 84, BRONSON, TEX.

Velocenjeni gospod Prof. Collins! Ko sem poslal vašo poslana mi zdravila so mi nehali lasje izpadati in nič ne čutim akcije po glavi. Torej se vasa prav lepo zahvalim za poverjeno zdravje: JOHANN STARE, 3008 Hodley St., Milwaukee, Wis.

Zato, ako ste slabotni, izgubljate moči ali ste bolni bodisi na katerikoli bolezni — ako vas neizkušeni zdravniki ne morejo ozdraviti, ako je vaša bolezen zastarela ali postala kronična — potem točno opišite vašo bolezen v pismu ter ob enem navedite, koliko ste stari in kako dolgo že bolujete ter pismo naslovite takole:

PROF. DR. E. C. COLLINS,

140 West 34th Street, NEW YORK, N. Y.

Bodite z mirno dušo prepričani, da bo Prof. Collins po vašem opisu bolezni spo-znai, ter v slučaju potrebe poslal vam bo navodila in najbolja zdravila, po katerih bo- ste gotovo popolnoma ozdravili.

Izza temnih dni.

(Sliče iz življenja raznih papežev.)

Smrt papeža Nikolaja III. je dala povod velikim izgredom v Rimu. Bil je boj med plemenitimi, a bil je tudi boj med kardinali, ki so se zbrali v Viterbu. Karol d'Anjou je prihitel osebno tja, da bi spravil na papeški prestol sebi pokornega človeka. Meščani so naskočili skofovo palačo, so zaprli in kruto pretenli dva kardinala, sorodnika umrlega papeža in prisilili druge kardinala, da so se glede novega papeža hitro odločili. Novi papež, Martin IV., je bil rodom Francoz in bil je popolnoma v rokah Karola d'Anjou.

Razmere so se hitro obrnile na slabše. Papež je dosegel, da je postal Karol d'Anjou zopet rimski senator, da je torej dobil tisto oblast, ki mu jo je bil papež Nikolaj III. šele pred kratkim za vedno vzel. Sploh je zdaj moč in veljavnost Karola d'Anjou silno narasla, saj je papež vse storil, kar mu je kralj ukazal. Prve službe v papeški državi, kakor v raznih drugih italijanskih državah, so prišle zdaj v roke Francozom. Francozi so narod grozovito drli in zatirali ter utesnjevali na vse načine svobode mestnih republik. Papež sam ni bil pravzaprav družega, kakor jetnik Karola d'Anjou, ki se je čutil kot vladar cele Italije.

V teh dnovih največjih triumfov Karola d'Anjou, je krvav dogodek kar naenkrat provzročil popoln prevrat in uničil moč grozovitega kralja in sad krvavih bojov in neštevilnih kletev rimskih papežev. Zatirana Sicilija se je 31. marca 1282. dvignila proti Karolu d'Anjou. "Il ves pro siciliano" je eden najznamenitějšíh dogodkov svetovne zgodovine, kajti svetovna zgodovina pravi: Sicilijanci so imeli tisto ko so se z mečem uprli tiranstvu tujcev, prav tudi zato, ker dinastične pretenzije in kabinetne pogodbe nimajo moči nad ljudskimi pravicami.

Sicilijanci so pomorili vse Francoze, kar jih je bilo na otoku, in poklicali na pomoč papeža. Rimski papež ni niti en trenotek ugibal, kam naj se postavi: ali na stran naroda, ali na stran tujega tirana Karola d'Anjou. Papež je junaški narod pahnil od sebe in ga preklel. In tu se je zgodil prvi slučaj, da je vsa dežela preziraje zavrnila papeževo prekleto in pretrgala državno pravno zvezo z rimsko cerkvijo.

Ze nekaj mesecev po vstaji je prišel kralj Peter Aragonski in sprejel je iz rok naroda sicilisko krono. Zet krasnega a nesrečnega Manfreda, je kot dedič hohentaufskih pravic segel po sicilski kroni in maščeval Manfreda in Konradina. V lepem svojem pismu na Karola d'Anjou je pisal Peter: "Tu vero Nerone neonor, et crudelior saracenis, innocenter agnub in tuo reclusum carcere mortis iudicia sumjecisti..."

Siciliska revolucija je našla živahen odmev po celi Italiji. Gibellini so se pogumno dvignili in segli po mečih. Celo različna mesta v papeževi državi so se dvignila. Krvavo klanje v Palermu se je ponovilo v Forli, kjer je bilo en dan ubitih 2000 Francozov. Perugia je odpovedala papežu pokornost in so meščani s papeškimi in kardinalskimi oblekami oblečene siamante moze javno sezgali. Papež je pobegnil v Montefiascone, ker so se Rimljani uprli in niso hoteli biti več pokorni ne papežu ne svojemu senatorju Karolu d'Anjou. Zavzeli so kapitol, pobili francosko posadko, vrgli senatorjevega namestnika v ječo, odstavili senatorja in ustanovili ljudovlado. Papež se ni upal jim kljubovati, nego se je z njimi izlepa pobotal.

Karol d'Anjou ni mogel preboleti izgube Sicilije. Umrl je 7. januarja 1285. Vsi njegovi smeli načrti so bili uničeni, sicilisko krono je nosil dedič in maščevalec Hohenstaufov, v čigar rokah je bil kot jetnik tudi Karolov sin. Papež Martin IV. je umrl čez malo časa, 28. marca 1285. z zavestjo, da so tolikrat prokleti gibellini vendar zmagovali in da se eskomunikaciji smeje Peter Aragonski, ker je nosil svojo krono sicer ne po volji papeža, pač pa po volji naroda.

Papež Hadrijan IV. je bil izvoljen l. 1285. Komaj bil blagoslovljen, že so ga Rimljani izvolili svojim senatorjem. Papež je svojega brata Pandolfa imenoval svojim namestnikom. Čuden slučaj je bil, da sta ta dva brata, ki sta vladala Rim, bila oba vsled starosti in raznih boleznih tako pohabljeni, da se nista mogla gibati. Pandolfo mnogo let ni mogel zapustiti postelje. Hadrojan ni mogel stati in če je oprt ob dva duhovnika, maševal, ni mogel vzdigniti hostije. Ali v teh bolnih telesih sta prebivala dve kreпки, zdravi duši.

Hadrijan IV. je bil prijatelj Rudolfu Habsburškemu in se je z njim dogovoril, da ga bo kronal cesarjem dne 2. februarja 1287. Toda papež je tako obolet, da na kronanje ni bilo misliti in je 3. aprila 1287. umrl. Najsrnjejša želja Rudolfa Habsburškega je bila, da bi bil kronan s krono Karola Velikega, a prav ta želja se mu ni izpolnila.

Kardinali se dolgo niso mogli zediniti, koga bi izvolili za papeža. Razpor je bil velik. Prišla je poletna vročina in prinesla malarijo. Šest kardinalov je tekem nekaterih dni umrlo, ostali so zbežali, izvemši škofa iz Preneste, ki si je s to vztrajnostjo pridobil papeško krono. Na zimo so se vrnili kardinali in po dolgih prepirih izvolili 22. februarja 1288. Mohorja iz Asedli kot papeža Nikolaja IV. To je bil prvi frančiškan, ki je zasedel papeški prestol.

Nikolaj IV. je bil pameten in pravičen mož. Za njegovega vladanja je zadobila rodovina Colonna v Rimu zopet velik ugled in veliko moč. Nikolaj je umrl 4. aprila 1292., nekaj mesecev po Rudolfu Habsburškem in nekaj tednov potem, ko je zadnja kristjanska posest v Siriji — zadnji revni ostanek vseh pridobitev križarskih vojsk — padla v rok mohamedancev.

Ko je Nikolaj umrl, je imela cerkev samo dvanajst kardinalov, ki so bili razcepljeni na dve stranki na stranko Orsinijev in na stranko Colonnov. Seveda se ti stranki nista mogli zediniti. Poletna vročina je kardinale pregnala. Sicer so se na zimo vrnili v Rim, a se kmalu zopet razšli, ker nobena stranka ni hotela odnehati. V Rimu je med tem zavladala prava anarhija. Nepotizem različnih papežev je bil vzrok, da so se v mestu vneli strankarski boji, pri katerih se ni več šlo za načela, ne za obseg papeževga vpliva na posvetne zadeve, nego zgolj za osebne koristi posamičnih ljudi. V Rimu kakor povsod drugod vidimo, da cerkev vse korumpira in zastrupi ter provzroča gnulobo.

Kapitel je bil šest mesecev brez senatorja, Lateran pa brez papeža. Stranka Orsinijev in stranka Colonnov sta prouzročali krvave poulične boje. Danes je ena stranka zmagala v tej ulici, podrla palače svojih nasprotnikov, uplenila nekaj cerkva in umorila ter oropala nekaj romarjev. Jutri je zmagala druga stranka in je ravno tako divjala.

Kardinali so se zbrali v Perugiji pa se spet niso mogli zediniti. Končno so 5. julija 1294. izvolili samotarja Petra, sina nekega kmetiča za papeža. V drugih časih bi se bil ves svet smejal taki kandidaturi. Sedaj pa je bila mogoča, ker je bilo sovraštvo med kardinalskima strankama tako veliko, da bi se bili kardinali raje poklali, nego da bi bila katera stranka odnehala.

Novi papež Celestin V. je bil jako pobožen mož ali tudi velika reva. Papeška krona je bila zanj preveliko breme. Celestin V. je bil kot samotar častljiv mož, kot papež, kot naslednik, Inocencija III. je bil smešen. Moliti, postiti se, delati sploh pokoro, to je znal, ali vladati cerkev, tega ni znal. Ubog menih iz samotne kočje je kar čez noč zavzel najvišji prestol tiste dobe in bil sodnik v stvarih, o katerih se mu dotlej še sanjalo ni. Okrog njega se je gnetlo tisoč prekanjenih ljudi, velikašev, vladarjev, diplomatov in lisjaških duhovnikov; vpredli so ga z neštevilnimi spletkami — on pa, ki se najnavadnejših praktičnih poslov ni znal opravljati, naj bi tu našel pravo pot.

Kar je papež storil, je bilo vse nerodno, in kardinali so kmalu začeli misliti, kako bi se ga iznebili. Častihlepni in premeteni kardinal Gaetani je uprizoril komedijo, s katero je pouzročil, da se je papež odpovedal. V neki noči je na govorilo pozval papeža, naj odstopi. Papež je v svoji naivnosti mislil, da je to glas z neba, in se je 13. decembra 1294. res odpovedal. Častno je in lepo, da je papež v dotični odpovedni listini priznal svojo nesposobnost.

Zgodovina pozna mnogo cesarjev in kraljev, katerim je bila njihova krona tako težka, da so jo odložili. Izmed papežev je bil Celestin V. edini, ki se je odpovedal. Bilo je na papeževem prestolu mnogo nesposobnih mož, ki vrh tega niso bili krepostni, kakor je bil Celestin V., nego pokvarjeni in malovredni, ali odpovedal se ni nihče. Krivično bi bilo misliti, da je Celestin V. sprejel tujaro iz lakomnosti ali iz častihlepnosti. Prej je verjetno, da je v svoji ponižnosti in otročji preprostosti smatral izvolitev za znak posebne nebeske milosti. Za Celestina ni nečastno, da je volitev sprejel, nečastna je njegova izvolitev le za kardinale, ki so zanj glasovali. V papeških analah se čita povest o pontifikatu Celestina V. kakor legenda o kakem svetniku.

Celestinov naslednik je bil kardinal Gaetani. Izvoljen je bil 13 dni po Celestinovem odstopu. Ubogemu menihu, čigar vladanje je podobno romantičnemu intermezzu sredi krvave tragedije, je sledil učen jurist, politični talent, rojen vladar. Celestin V. je bil tudi kot papež svetnik, Benedikt VIII. ni bil svetnik, nego tudi kot papež le kralj sicer pa čistokrven ateist.

Papež Benedikt VIII. je pred vsem gledal, da osvobodi papeštvo vseh zunanjih vplivov. Papež vladar vsega sveta, kralj vseh kraljev, gospodar vseh narodov — to je bil cilj Benedikta VIII. Pred vsem se je sporazumel z neapoljskim kraljem Karolom, sinom Karola d'Anjou. Karol in Benedikt sta bila drug na drugega navezana, in dasi prej sovraznika, sta bila zdaj hitro prijatelja. Karol je pred vsem preskrbel, da bi prostovoljno odstopil papež Celestin V. ne mogel postati nevaren njegovemu nasledniku. Benedikt je vedel, da ima mnogo sovražnikov, vedel je tudi, da bo nospital v cerkvenih posvetnih zadevah tako, da ga bo velik del sveta sovražil. Zato je hotel preprečiti, da bi se njegovi nasprotniki zbrali okrog Celestina V. Kralj Karol je obljubil, da spravi Celestina V. na varen kraj, da se ne bo mogel ganiti. Papež Benedikt VIII. ni hotel, da bi bil tako čist, pošten in svet človek, kakor je Celestin V. — svoboden, kajti vest mu je rekla, da se mu je tega moža bati. Kralj Karol je poslal bivšega papeža kot jetnika v Rim. Bivši papež Celestin je na potu pobegnil, in kraljevi biriči ga niso dohiti.

Kmalu potem se je tudi papež Benedikt l. 1295. odpravil iz Neapolja v Rim. Komaj teden dni po odhodu se je v Neapolju raznesla vest, da je papež Benedikt na potovanju umrl. Vsled tega je v mestu zavladalo nepopisno veselje. Neapolitanci so v proslavo papežev smrti priredili velike slovesnosti, prizigali umetelni ogenj in izražali svoje veselje na vse mogoče načine. Toda veselili so se prezgodaj — papež ni bil mrtev.

V Rimu je bil papež sprejet z nepopisnim sijajem. Papež Celestin je prijahal v Rim v miški halji na osliču, papež Benedikt je nastopil kot cesar vseh cesarjev, tako da so bili še cerkveni knezi nejevoljni in so papežu očitali: in hic successisti non S. Petro sed Constantino!

(Dalje prih.)

— Neotesan in neumen človek, ki na tem svetnem poznata nič višjega kakor samega sebe, si ne predstavlja stvarnika drugače, kakor ljudi, ki igrajo že na tem svetu ulogo vladarja. Vse dobre in slabe lastnosti, vse čednosti in hudobije se prikazujejo tu v pomnoženem številu.

SOUTH MISSOURI

All želite postati neodvisen, ali želite imeti svoj lasten dom? mi Vam ponujamo oboje v

jugovshodnem Missouriju,

kjer je zdravo podnebje, kratka, mila zima, dolgo in ne prevročje poletje, kjer na gorski planoti v črni zemlji dozori najlepše žito in raste najbolj sočnata trava, kjer živinoreja skor nič ne stane, nese pa velikaanske dohodke, kjer raste izborna sadje, sočnje in druga zelenjava, ki se kaj lahko spravi v denar, kjer so čisti studenci in potoki, bogati gozdi, kjer železnice križajo ozemlje ter ga vežejo z najboljšimi trgi.

Mi Vam prodajamo tukaj svet od 6 do 12 dolarjev aker pod jako ugodnimi plačilnimi pogoji.

Nikjer na jugu, zapadu ali severu zamprajo vspevati slovenske naselbine boljše kakor tukaj, kjer lahko postane v kratkem času marljiv Slovenec neodvisen in bogat ameriški kmetovalec. Vsaki teden se lahko kupci brezplačno odpeljejo na ogled. Pišite za pojustila v slovenskem jeziku.

CHARLES PETERS,

Vsa vprašanja pošiljajte na slovenski oddelek: A. M. Knobel, Mgr. 315 Dearborn St., room 217-223 Chicago, Ill.

Obleke, površniki, zimske suknje.

Najmoderneje, najtrpežnejše jesenske in zimske obleke za delavnik in praznik, površniki in zimske suknje. Za tretjino ceneje kod drugod.

Naše cene oblekam so: \$5.00-\$22.00

“ “ zim. suknjam \$4.00-\$24.00

Naša zaloga je najboljša in najmodernejša na trgu. Vse je izdelano po najnovjšem kroju. Cene so jako nizke. V zalogi imamo tudi obleke za dečke in otroke. Najstarejša unijska tvrdka.

Telefon — Canal 1198

Dr. M. A. Weisskopf

885 Ashland Ave. Telefon Canal 476

Uradne ure:
do 9. zjutraj
od 1. do 2. in
od 5.-6. popoldne

Urad 631 Center Ave:
od 10-12 dopoldne in
od 2-4 popoldne
Telefon 157 Canal.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

SLIKA PREDSTAVLJA

uro za dame.

Pokrovi so pretegnjeni z zlatom Gold filed, jamčeni za 20 let. Kolesovje na razpolago Elgin ali Waltham. Zdaj samo

\$12.50

Mož, osreči svojo ženo in kupi ji uro za božično darilce.

Jacob Stonich

89 E. Madison St. Chicago, Ill.

L 1041

Čemu pušiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pušti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.